

Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2021

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2021

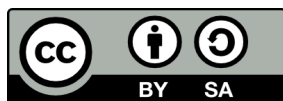
Publicació: Novembre 2022

Coordinació: Guillem Bagaria Morató

Autoria: Ana Macho López, Guillem Bagaria Morató

Amb la col·laboració voluntària de les entitats de custòdia del territori de Catalunya, a qui volem fer un agraïment especial per a fer possible aquest inventari.

Foto de portada: finca el Vinyet, espai en custòdia per l'Associació Mediambiental La Sínia.

Publicació digital inèdita de la Xarxa per a la Conservació de la Natura. Els continguts d'aquest document estan subjectes a una llicència de Creative Commons Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internacional (CC BY-SA 4.0). Se'n permet la còpia, distribució i adaptació, sempre que se'n mencioni l'autoria i l'obra.

Citació recomanada: Macho, A., Bagaria, G. (2022). Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2021. Informes de la Xarxa per a la Conservació de la Natura, 55 pp.

Per a més informació contacteu amb nosaltres a info@xcn.cat, www.xcn.cat

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	5
1.1 La custòdia del territori com a estratègia de conservació de la natura des de la societat civil organitzada.....	5
1.2 L'Inventari de custòdia i les novetats de l'inventari 2021.....	6
2. DADES CLAU DE L'INVENTARI.....	8
3. METODOLOGIA PER A L'ELABORACIÓ DE L'INVENTARI.....	10
3.1 Revisió de l'anterior inventari.....	10
3.2 Recollida i actualització de les dades.....	10
3.3 Anàlisi de dades.....	11
3.4 Accessibilitat de les dades.....	12
4. RESULTATS.....	13
4.1 Entitats de custòdia.....	13
4.1.1 Tipus d'entitats i nombre d'iniciatives.....	13
4.1.2 Distribució territorial de les entitats.....	14
4.2 Iniciatives de custòdia.....	15
4.2.1 Nombre d'iniciatives de custòdia.....	15
4.2.2 Superfície de les iniciatives de custòdia.....	15
4.2.3 Distribució geogràfica de les iniciatives de custòdia.....	17
4.2.4 Tipologia de la propietat.....	18
4.2.5 Tipologia d'instrument jurídic de les iniciatives.....	18
4.2.6 Durada dels contractes o convenis i pròrroques.....	20
4.2.7 Formalització de l'instrument jurídic.....	20
4.2.8 Presència de figures de protecció.....	21
4.2.9 Presència d'hàbitats i espècies d'interès.....	22
4.2.10 Existència d'un Pla de Gestió i d'un Instrument d'Ordenació Forestal.....	24
4.2.11 Principal àmbit d'actuació a la finca en custòdia.....	24
4.2.12 Objectes de conservació.....	25
4.2.13 Seguiment de les iniciatives de custòdia.....	25
4.2.14 Estratègies de conservació.....	26
4.2.15 Activitats de voluntariat.....	27
4.2.16 Fonts de finançament de les iniciatives de custòdia.....	28
4.2.17 Actors amb els que s'interactua.....	29

4.2.18 Productes i serveis derivats de les iniciatives de custòdia.....	30
5. CONCLUSIONS.....	31
6. REFERÈNCIES.....	36
ANNEX 1. VARIABLES RECOLLIDES.....	37
ANNEX 2. TAULES RESUM.....	39
ANNEX 3. LEGISLACIÓ.....	54

1. INTRODUCCIÓ

1.1 La custòdia del territori com a estratègia de conservació de la natura des de la societat civil organitzada

La **custòdia del territori** és un conjunt d'estratègies i instruments que tenen per objectiu implicar les persones propietàries i usuàries del territori, i el conjunt de la ciutadania, en la conservació de la natura i el bon ús dels recursos naturals, d'acord amb els valors culturals i paisatgístics associats.

Les **entitats de custòdia** del territori són aquelles entitats públiques o privades sense afany de lucre que treballen per la conservació de la natura i les que apliquen aquest conjunt d'estratègies en les seves iniciatives o projectes de custòdia del territori.

Les **iniciatives de custòdia** del territori són projectes de conservació geogràficament definits, formalitzats a través d'instruments jurídics de naturalesa pública o privada; és a dir, generalment contractes o convenis (tot i que també es poden formalitzar a través d'acords verbals, autoritzacions...) entre una entitat de custòdia i la persona física o jurídica titular de drets sobre la finca o espai (propietària, gestora), que s'adapten a les necessitats de cada projecte. En el cas dels contractes, generalment es fa ús de la figura del contracte de custòdia del territori, que es recull a l'article 623-34 del Codi Civil de Catalunya i que va entrar en vigor l'1 de gener de 2018.

Un cas particular d'iniciatives de custòdia són les que es desenvolupen en finques propietat d'entitats privades sense afany de lucre, en què no hi ha dues parts implicades, sinó una sola part obligada per les finalitats dels seus estatuts i/o el pla de gestió de la finca. Les iniciatives de custòdia promouen la participació de la societat en la conservació, i són un complement al sistema oficial d'espais naturals protegits.

Les iniciatives privades són impulsades per entitats privades sense afany de lucre, amb una base social o que actuen en favor de l'interès públic

Es parla de dos tipus d'iniciatives; les **privades** i les **públiques**. Les privades són impulsades per entitats privades sense afany de lucre (associacions, fundacions o cooperatives sense afany de lucre) amb una base social o que actuen a favor de l'interès públic. Les públiques, en canvi, són aquelles impulsades pels ens públics (ajuntaments, consorcis, parcs naturals o diputacions).

Els orígens de la custòdia del territori (*land stewardship* en anglès) es remunten a finals del segle XIX a Anglaterra i els Estats Units, on es va consolidar al llarg dels anys 80 del segle XX. A Catalunya, el concepte es va introduir a finals dels anys 90, i l'any 2000 es va celebrar el Seminari Internacional de custòdia del territori a Montesquiú. En aquest seminari es va signar la Declaració de Montesquiú, el primer document que formalitza el concepte i el moviment de la custòdia del territori a Espanya.

Arran de la Declaració de Montesquiú, l'any 2003 va néixer la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) com a organització impulsora de la custòdia a Catalunya. L'any 2019 la XCT es va fusionar amb la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (XVAC), ampliant la seva missió i canviant el nom a Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN). La XCN és una associació de segon nivell, formada majoritàriament per entitats del tercer sector ambiental i institucions públiques que impulsen el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori i el voluntariat ambiental com a estratègies de conservació de la natura al nostre país.

1.2 L'Inventari de custòdia i les novetats de l'inventari 2021

L'inventari de custòdia del territori és el recull de les iniciatives de custòdia, tant públiques com privades, existents a Catalunya. El publica la Xarxa per a la Conservació de la Natura des de l'any 2003 i amb una periodicitat de 2-3 anys, gràcies a la col·laboració desinteressada de les entitats de custòdia, que faciliten les dades necessàries per a la seva elaboració.

L'inventari té per objectiu principal analitzar la situació actual i la progressió temporal del moviment de la custòdia del territori a Catalunya. Va dirigit principalment a les entitats de custòdia del territori i a les administracions públiques, però també a altres entitats del tercer sector, a persones propietàries i gestores de finques rústiques, així com a la ciutadania amb inquietud per la conservació de la natura.

L'inventari 2021 presenta una sèrie de novetats encarades a incrementar-ne el rigor i l'enfocament de conservació, clarificar conceptes, aprofundir en l'impacte socioeconòmic i estandarditzar càlculs:

1. S'ha establert una **data comuna de referència** per a totes les iniciatives. Aquest inventari recull les iniciatives actives a 31 de desembre de 2021.
2. S'ha incorporat informació sobre la persona física o jurídica **amb qui s'ha formalitzat l'instrument jurídic** a la finca en custòdia.

3. S'ha facilitat a les entitats un **llistat d'espècies i hàbitats d'interès presents a Catalunya** per tal de classificar les espècies d'interès presents a l'espai entre 1) espècies legalment protegides i 2) espècies amenaçades però no protegides (no presents al llistat).
4. S'ha recollit informació sobre el **nombre d'activitats de voluntariat puntual** que s'han realitzat a la finca en custòdia durant l'últim any.
5. S'ha fet més èmfasi en **identificar col·laboracions** entre l'entitat promotora de la iniciativa i altres organitzacions o entitats, tant públiques com privades.

Les dades contingudes en aquest inventari també es traslladen als *Informes de los Inventarios de iniciativas de custodia del territorio*¹ que coordina la Plataforma de Custodia de Fundación Biodiversidad.

¹ Disponibles a: <https://custodia-territorio.es/node/1792>

2. DADES CLAU DE L'INVENTARI

41.744 ha en custòdia

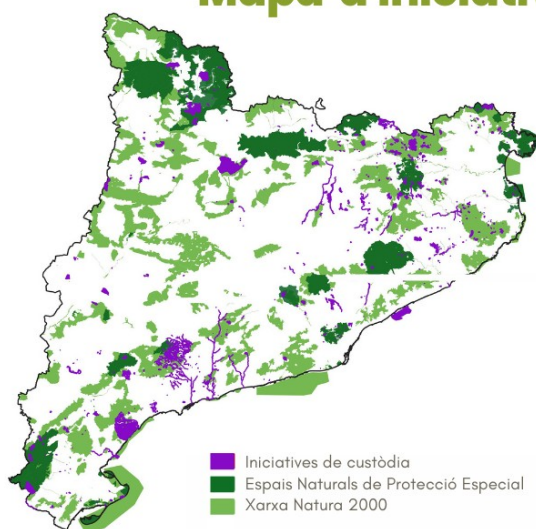
1,3% del territori català

57% en propietat privada

La **custòdia del territori** és un conjunt d'estratègies i instruments que tenen per objectiu implicar les persones propietàries i usuàries del territori, i el conjunt de la ciutadania, en la conservació de la natura i el bon ús dels recursos naturals, d'acord amb els valors culturals i paisatgístics associats.

S'articula per mitjà de **contractes o convenis** entre una entitat de custòdia i el/la titular d'una finca.

Mapa d'iniciatives de custòdia

Durada dels contractes/convenis

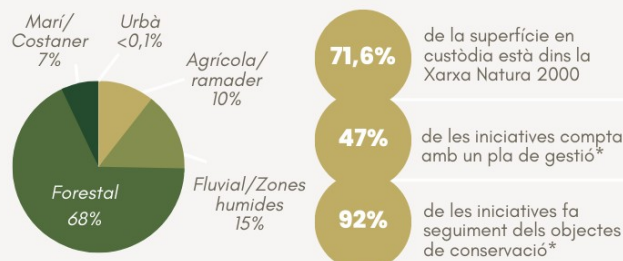
Superfície de les iniciatives

Nº iniciatives per entitat

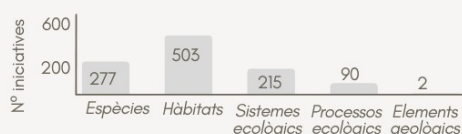

Superfície per àmbit de custòdia

*Sobre el total d'iniciatives per a les quals tenim resposta

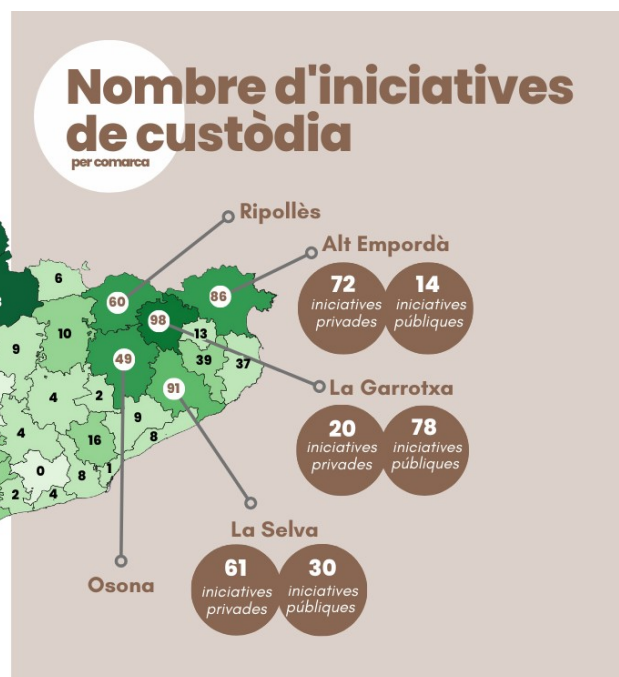
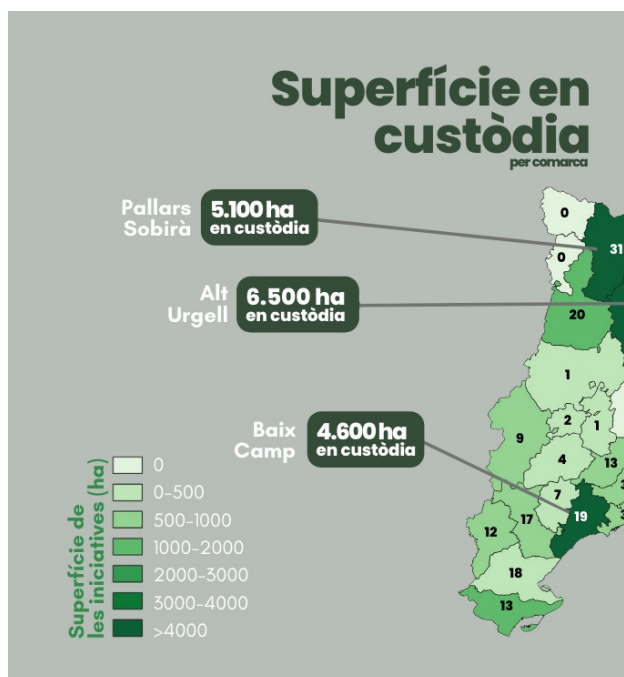
Objectes de conservació

Presència d'espècies i hàbitats d'interès*

*Hàbitats d'interès comunitari i espècies protegides legalment a Catalunya.

QUÈ CONSERVEM GRÀCIES A LES INICIATIVES DE CUSTÒDIA?

Connectivitat fluvial

CERM Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis UNIC-CC

Finca del Sorral o de Gallifa titularitat PRIVADA 7,04 ha

Inclou una de les poques illes fluvials que es conserven a l'Alt Ter

HÀBITATS D'INTERÈS
Bosc al·luvial amb verns, salzes blancs i freixes (91E0*)

INSTRUMENT JURÍDIC Dret real d'aprofitament parcial (2013-2043)

Custòdia fluvial

Joncedes

Gitarriu titularitat PRIVADA 2,23 ha

Participació de col·lectius en risc d'exclusió social

Millora d'hàbitats d'espais oberts a l'Espai Natural Protegit de l'Alta Garrotxa

Conveni de custòdia (2021-2031) **INSTRUMENT JURÍDIC**

Custòdia forestal

Oliverars tradicionals

Montoliu titularitat PRIVADA 18,44 ha

Desenvolupament agroambiental sostenible dins del projecte "Olivar de muntanya i biodiversitat"

Salvatge
Oli de les reserves de fauna

INSTRUMENT JURÍDIC Contracte de custòdia (2011-2026)

Custòdia agrària

Corriol camanegre

La Sínia **El Vinyet** titularitat PÚBLICA PATRIMONIAL

1,25 ha S'ampliarà a 20,9 ha

Renaturalització i foment del voluntariat ambiental a la plana al·luvial de la desembocadura del Gaigà

Conveni de custòdia (2019-2027) **INSTRUMENT JURÍDIC**

Custòdia marina/costanera

3. METODOLOGIA PER A L'ELABORACIÓ DE L'INVENTARI

3.1 Revisió de l'anterior inventari

Prèviament a l'inici de l'actual inventari, es va realitzar una revisió de la informació de la base de dades de l'anterior inventari (Bagaria *et al.*, 2019), i d'algunes iniciatives recollides amb posterioritat a la seva publicació, per a detectar buits d'informació, mancances d'estandardització i dificultats en la resposta de determinades preguntes. En base a aquesta anàlisi, a propostes de millora recollides durant el 2019 i a la necessitat de recollida d'informació més detallada sobre conservació i context socioeconòmic, es va dissenyar la nova plantilla de recollida de dades (a l'Annex 1, Taula 1 es pot trobar una llista de les variables recollides).

3.2 Recollida i actualització de les dades

La recollida de dades de les iniciatives de conservació per al present inventari es va dur a terme de març a setembre, per dos mitjans: (1) enviament d'un full de càlcul per entitat amb les seves iniciatives recollides a l'inventari 2019, per a la seva revisió i compleció, amb reforç de trucades telefòniques, i (2) publicació d'un formulari web per a recollir les noves iniciatives de custòdia del territori, que es va fer arribar directament a les entitats que ja constaven a l'anterior inventari i a les entitats de les quals es tenia constància que havien iniciat una iniciativa de custòdia en els anys 2020 o 2021. Per tal de recollir el màxim nombre de les iniciatives de custòdia existents, i sobretot les que no s'haguessin detectat, es va notificar que s'iniciava la recollida de dades de l'inventari a les entitats membres de la Xarxa per a la Conservació de la Natura i se'n va fer una notícia al web i al butlletí de l'entitat.

A mesura que s'anaven recollint les dades, aquestes es revisaven per a detectar manques d'informació o incongruències, i els dubtes es resolien d'acord amb les entitats involucrades. Un cop revisades s'anaven introduint a una base de dades, que és la que s'ha utilitzat posteriorment per a l'anàlisi.

Paral·lelament es va incorporar la cartografia de les noves iniciatives a la base cartogràfica d'iniciatives de custòdia del territori de la Xarxa per a la Conservació de la Natura. Tenir tota la cartografia és imprescindible de cara a mostrar la informació, però també per a obtenir altres dades útils per a la

conservació a partir de bases cartogràfiques públiques. El present inventari, per tant, compta amb cartografia per a la totalitat de les iniciatives.

La recollida de dades va finalitzar amb data 30 de setembre del 2022.

3.3 Anàlisi de dades

La gran majoria de variables recollides a la base de dades s'han analitzat i es discuteixen en aquest informe, en dos blocs: per entitats i per iniciatives de custòdia. Per a les variables categòriques s'ha obtingut la freqüència i percentatge de cada categoria, mentre que per a les variables quantitatives s'han calculat les mitjanes i/o medianes. Els percentatges, mitjanes o medianes en tots els casos es donen sobre el total de respostes, a no ser que s'indiqui el contrari. En tots els casos en què era rellevant, la informació es mostra per al total d'iniciatives, i separatament per a les públiques i les privades. Per a les dades principals (nombre d'entitats i nombre d'iniciatives), s'analitza, també, la progressió temporal al llarg dels diferents inventaris.

El fet de comptar amb cartografia per a la totalitat d'iniciatives de custòdia ha permès el càlcul de diversa informació estandarditzada per a totes les iniciatives a partir dels límits dels espais en custòdia i de bases cartogràfiques. Aquesta informació ha estat principalment sobre hàbitats presents i superfície en figures de protecció. Així, s'han pogut realitzar càlculs estandarditzats sobre superfície d'hàbitats d'interès comunitari, superfície en la Xarxa Natura 2000 o superfície cultivada, per exemple. De la mateixa manera, la cartografia ha permès calcular la superfície per a totes les iniciatives, i amb la mateixa precisió.

Les dades publicades en aquest inventari són les facilitades per les entitats de custòdia. Des de la Xarxa per a la Conservació de la Natura no es verifica la informació rebuda més enllà de la pròpia coherència de les dades.

La informació sobre el total d'entitats de custòdia del territori a Catalunya i les corresponents iniciatives de custòdia es correspon a data de 31 de desembre de 2021.

En el moment de cloure la redacció d'aquest informe, algunes entitats no han respost a la recerca de dades efectuada i, per tant, les seves dades i les de les seves possibles iniciatives de custòdia no s'hi troben recollides.

3.4 Accessibilitat de les dades

La base cartogràfica de les iniciatives de custòdia del territori, amb una selecció de les variables més rellevants, està disponible per a la seva descàrrega al web de la Xarxa per a la Conservació de la Natura (www.xcn.cat/projecte/inventari-de-custodia). Cal tenir en compte, però, que aquesta cartografia no correspon al total d'iniciatives incloses a l'inventari, sinó que compta només amb aquelles per a les quals les entitats de custòdia han donat consentiment exprés per a la seva difusió².

Per tal de facilitar la consulta de les dades, s'ha actualitzat el visor web que permet la consulta interactiva de les dades de les iniciatives de custòdia, ja implementat en l'anterior inventari. El visor permet consultar de forma interactiva, a més a més de la localització i informació de cada una de les iniciatives i entitats, estadístiques sobre diversa informació recollida en l'inventari, per al total d'iniciatives, però també segons la seva tipologia (privades o públiques) i per comarca.

A més, es pot consultar el visor de biodiversitat que hem treballat en col·laboració amb l'Institut Català d'Ornitologia (<https://visorbiodiversitat.xcn.cat/viewer/xcn>). En aquest visor se sobreposen les finques en custòdia per a les quals les entitats ens han donat consentiment exprés per a la seva difusió i les observacions del portal ornitho.cat. La informació per una iniciativa concreta es pot seleccionar per grup taxonòmic i per un període de dates concret.

“

El visor web de l'inventari de custòdia del territori a Catalunya es pot consultar a
<http://xcnapps.cat/app/Inventari/>

”

² El 64% de les iniciatives i el 82,8% de la superfície terrestre en custòdia.

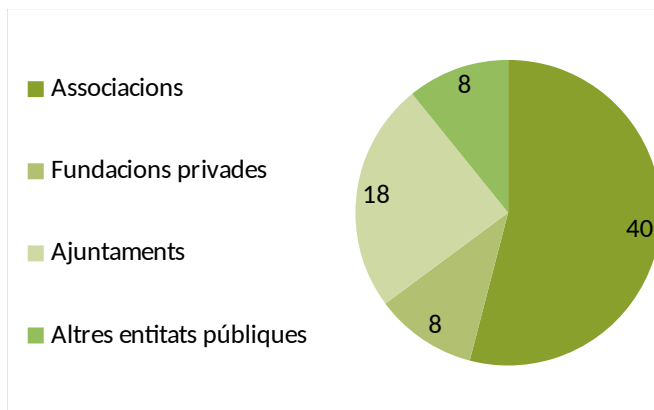

4. RESULTATS

4.1 Entitats de custòdia

4.1.1 Tipus d'entitats i nombre d'iniciatives

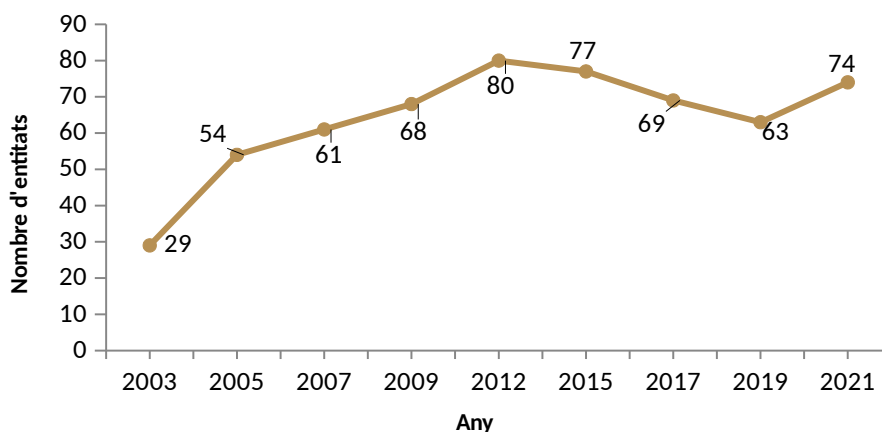
En aquest inventari hi consten un total de 74 entitats de custòdia amb iniciatives vigents l'any 2021. D'aquestes 74 entitats, 48 (65%) són privades i 26 (35%), públiques. Dins les privades, 40 (83%) són associacions i 8 (17%), fundacions; mentre que de les públiques, 18 (69%) són ajuntaments i 8 (31%) són altres entitats públiques (consorcis, diputacions i parcs naturals).

Gràfic 1: Nombre d'entitats de custòdia per tipologia

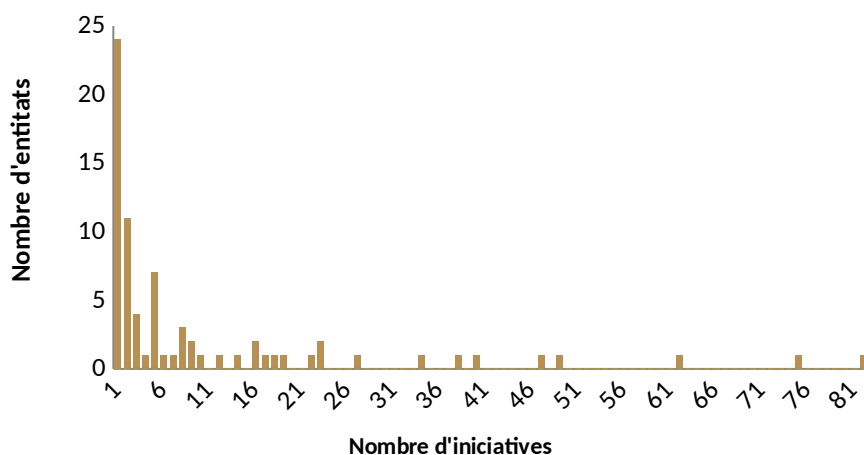
El nombre d'entitats ha augmentat respecte el 2019 (de 63 a 74), canviant així la tendència a disminuir que es mantenia des del 2012. Ho ha fet tant el nombre d'entitats públiques (de 21 a 26), com d'entitats privades (de 42 a 48). Es poden consultar les noves entitats i el nombre d'iniciatives a la Taula 1 de l'Annex 2.

La mitjana d'iniciatives per entitat és de 10,8 -les públiques 11,0 i les privades 8,9- amb un rang que va de 1 a 82, tot i que la mediana és només de 3.

Gràfic 2: Evolució del nombre d'entitats en els inventaris

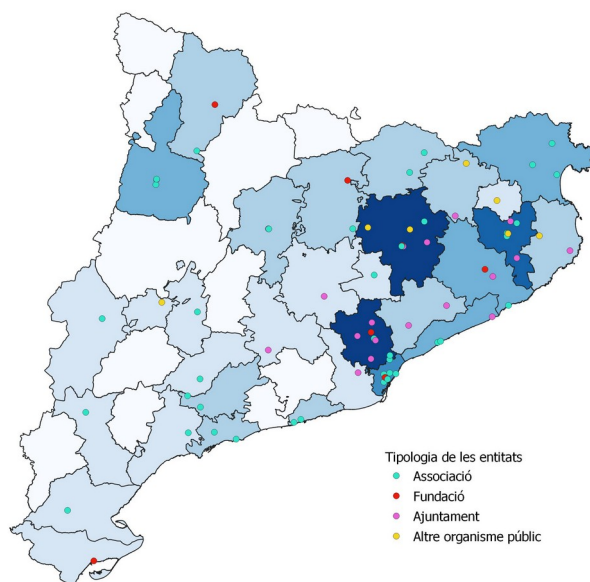
La diferència entre mediana i mitjana és deguda al desequilibri en el nombre d'iniciatives per entitat, amb un predomini de les entitats amb menys de 10 iniciatives (73%). A la Taula 2 de l'Annex 2 es pot consultar el nombre d'iniciatives i superfície en custòdia per entitat. Si parlem de superfície, les entitats privades custodien 35689,89 ha terrestres i les públiques 7516,55, el que suposa un 83% i un 17% respectivament.

Gràfic 3. Nombre d'iniciatives per entitat

4.1.2 Distribució territorial de les entitats

Respecte a la seva distribució territorial, en 31 de les 42 comarques hi ha presència d'entitats de custòdia, la majoria en la meitat est de Catalunya (província de Girona i regió metropolitana de Barcelona), però també amb una presència destacada al Camp de Tarragona i Catalunya Central. Les comarques amb més entitats són el Vallès Occidental (8) i Osona (8), i en 13 comarques només hi trobem una entitat de custòdia.

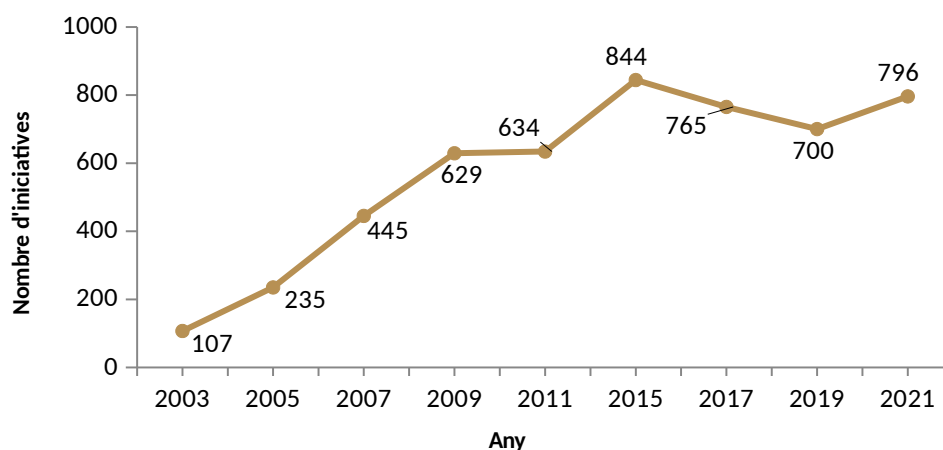
Imatge 1. Distribució de les entitats arreu del territori segons la tipologia. La intensitat de color de les comarques indica el nombre d'entitats presents

4.2 Iniciatives de custòdia

4.2.1 Nombre d'iniciatives de custòdia

S'han recollit un total de **796 iniciatives de custòdia** vigents, de les quals 506 (64%) són impulsades per entitats privades i 290 (36%) per entitats públiques (uns percentatges idèntics als de l'últim inventari). Del total d'iniciatives, 201 són iniciatives no recollides a l'inventari del 2019. Aquestes iniciatives recollides de nou, són iniciades al 2021 (85 iniciatives), al 2020 (42), al 2019 (24) o en anys anteriors (50). D'altra banda, 105 iniciatives de custòdia han estat rescindides.

Per tant, s'observa un augment (de 700 a 796, un 13,7%) en el nombre total d'iniciatives des del darrer inventari del 2019, trencant amb la tendència a la davallada que es donava des del 2015. Aquest augment ha estat degut tant a la presència de noves iniciatives (202), com a la presència d'iniciatives ja vigents el 2019 i que s'han mantingut l'any 2021 (594), bé per la seva durada inicial o per les pròrrogues realitzades.

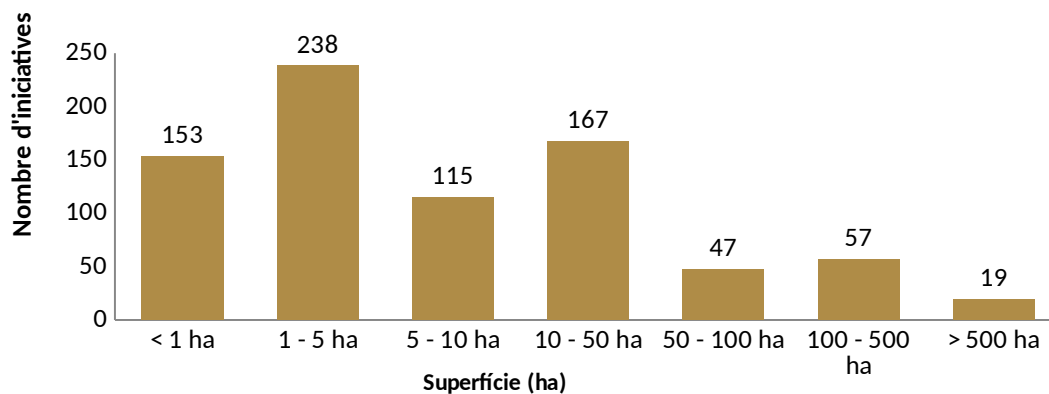

Gràfic 4. Evolució del nombre d'iniciatives de custòdia en els inventaris

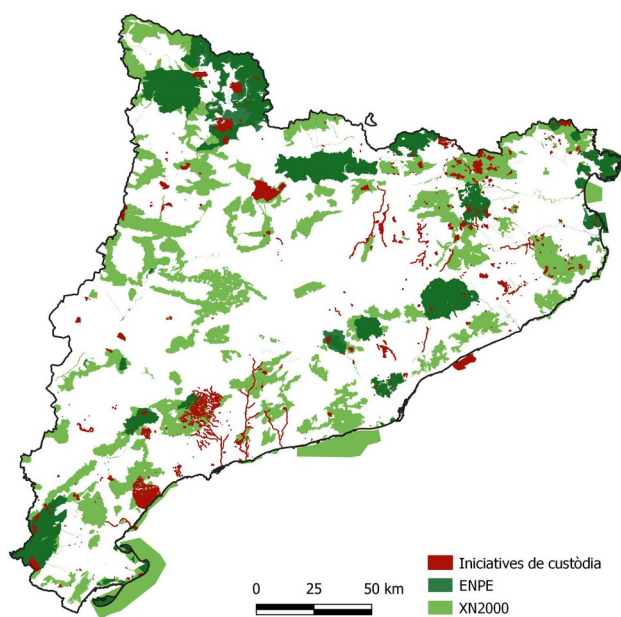
4.2.2 Superfície de les iniciatives de custòdia

El total de les iniciatives de custòdia cobreixen 41744,55 hectàrees terrestres (1,31% de la superfície de Catalunya), a part de 3146,56 hectàrees marines (degut a dues úniques iniciatives). Això representa un lleuger augment, del 9,83%, de la superfície terrestre total respecte de l'any 2019 (39338,7 ha). Per tant, ha augmentat tant el nombre d'iniciatives com la superfície total, tot i que aquesta es manté bastant estable des del 2015.

La majoria de les iniciatives (63,6%) tenen menys de 10 ha, i només 19 superen les 500 ha. La mitjana és de 58 ha per iniciativa, mentre que la mediana és de tan sols 5,3 ha.

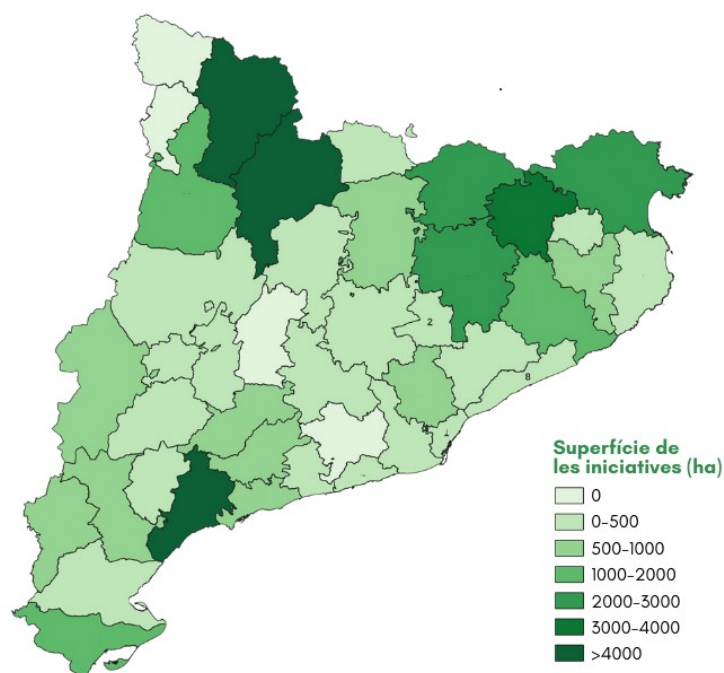

Gràfic 5. Superfície de les iniciatives de custòdia

Imatge 2. Localització de les iniciatives de custòdia, espais de la Xarxa Natura 2000 i Espais Naturals de Protecció Especial (ENPEs)

consultar la superfície per àmbits (agrari, fluvial/zones humides, forestal, marina/costanera o urbana) i comarques, i a la taula 4 del mateix Annex, la superfície total per comarques.

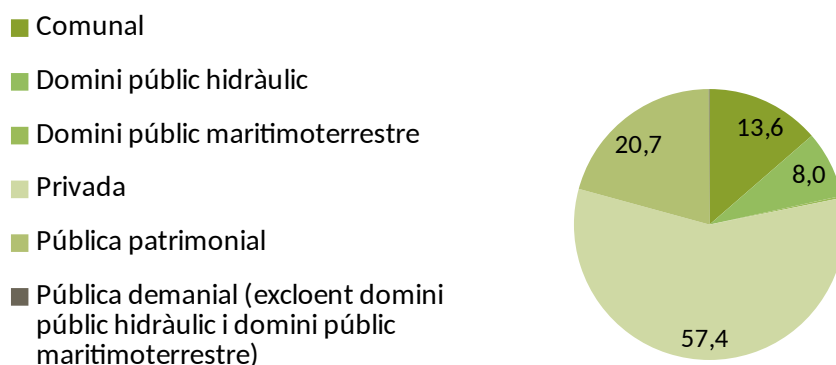

Imatge 3. Superfície en custòdia (ha) per comarca

4.2.4 Tipologia de la propietat

La majoria de les finques en custòdia són de titularitat privada, essent gairebé el 73,6% de les iniciatives. Les propietats públiques representen el 22,6%, essent la majoria públiques patrimonials (8,7%), seguides dels espais de domini públic hidràulic (6,9%), les públiques demaniales que no són ni domini públic hidràulic ni domini públic maritimoterrestre (6%) i per últim els espais de domini públic maritimoterrestre (1%). Les propietats comunals conformen el 3,8% de les titularitats.

Si parlem en superfície terrestre, el 57,4% és de propietat privada, el 29% és pública i el 13,6%, comunal.

Gràfic 6. Percentatge de superfície total per tipologia de la propietat

4.2.5 Tipologia d'instrument jurídic de les iniciatives

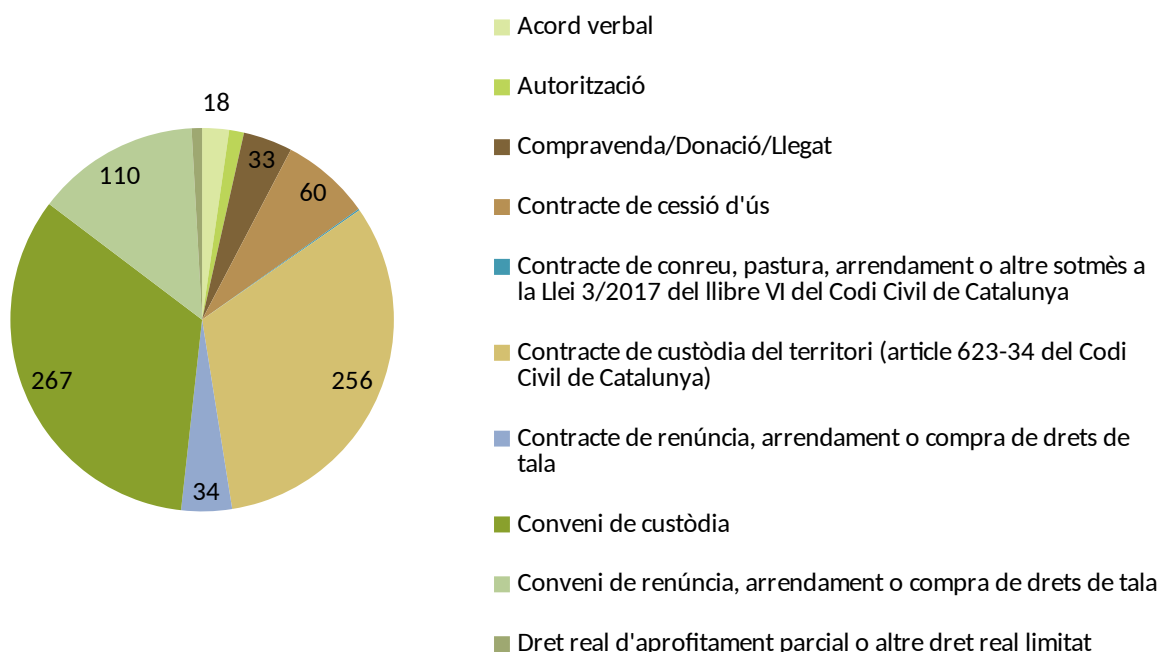
La tipologia més freqüent d'instrument jurídic per a vehicular aquestes iniciatives són els contractes i convenis de custòdia del territori (34 i 32%, respectivament). Distingim entre *contracte* i *conveni* en funció de si la iniciativa s'ha formalitzat amb l'administració pública (sigui com a titular de drets o entitat de custòdia), quan parlàriem de convenis, o entre privats, cas en què parlàriem de contractes.

Seguidament, trobem un cas específic de contractes o convenis de custòdia, els de renúncia, arrendament o compra de drets de tala. Els convenis de renúncia, arrendament o compra de drets de tala (on intervé l'administració pública) es donen en un 14% de les iniciatives, mentre que els contractes de renúncia, arrendament o compra de drets de tala (entre privats) només representen un 4% del total.

Tot i que tenen poca seguretat jurídica, també hi ha 18 acords verbals (representen el 2%), i 60 contractes de cessió d'ús (8%). També s'han establert 10 iniciatives de custòdia mitjaçant una autorització, representant només l'1% del total.

Les iniciatives en què s'han constituït drets reals d'aprofitament parcial, que són les que presenten una seguretat jurídica més elevada, són encara molt escasses: només 7 (1%), i s'han mantingut respecte al 2019.

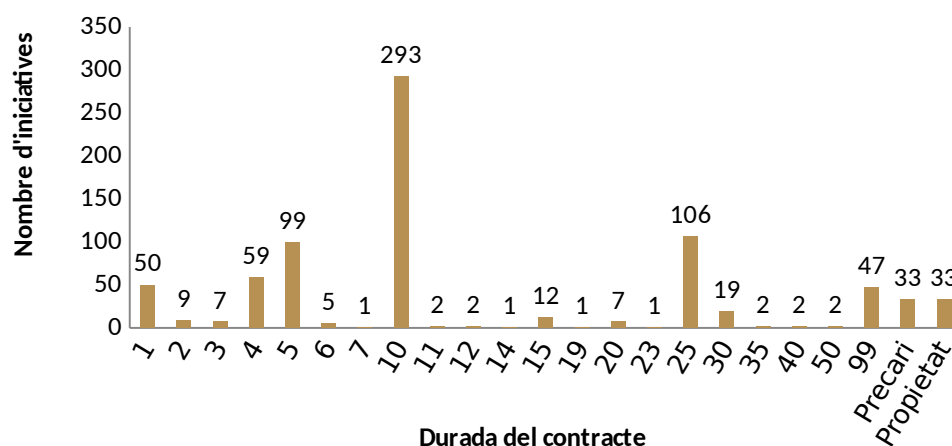
També trobem una sèrie d'iniciatives en què la propietat és de la mateixa entitat del tercer sector ambiental (33 iniciatives, 4%) i, per tant, no hi ha cap conveni o contracte amb una altra part per a una durada determinada, sinó que la iniciativa funciona gràcies a la compravenda, donació o llegat d'una finca.

Gràfic 7. Nombre d'iniciatives per tipologia d'instrument jurídic

4.2.6 Durada dels contractes o convenis i pròrrogues

El 36,81% dels contractes o convenis són a 10 anys, el més comú. El segueixen els contractes de 25 anys (13,3%) i els de 5 anys (12,4%). Una mica més del 4% estan considerats com a instruments jurídics a precari (per la no definició de la seva durada o la possibilitat de rescindir-se en qualsevol moment), el mateix percentatge que el de les iniciatives que es troben en finques propietat de l'entitat. El màxim legal que podem trobar per a la durada dels contractes són 99 anys, i hi ha un 5,9% de contractes amb aquesta durada.

Gràfic 8. Nombre d'iniciatives segons la durada dels contractes o convenis

Un 70,7% dels contractes o convenis tenen pròrroga prevista, mentre que un 29,3%, no. Dins de la pròrroga, aquesta pot ser per períodes iguals a la durada del contracte o conveni (38,6%), anual (14,6%) o per altres períodes (6,9%). Tot i així, hi ha un 30,5% d'iniciatives de les quals no tenim informació sobre aquest punt.

4.2.7 Formalització de l'instrument jurídic

L'instrument jurídic de la majoria d'iniciatives s'ha formalitzat amb el propietari privat de la finca (70%), seguit de l'administració pública (28,6%). En un percentatge molt petit, les parts implicades han estat l'arrendatari (o altres titulars de drets sobre la finca) en un 0,5% i conjuntament el propietari i l'arrendatari (o altres titulars de drets sobre la finca) en un 0,8%.

Tanmateix, només tenim informació pel 46,5% de les iniciatives; per tant, aquestes dades podrien no reflectir de forma fidedigne la situació real.

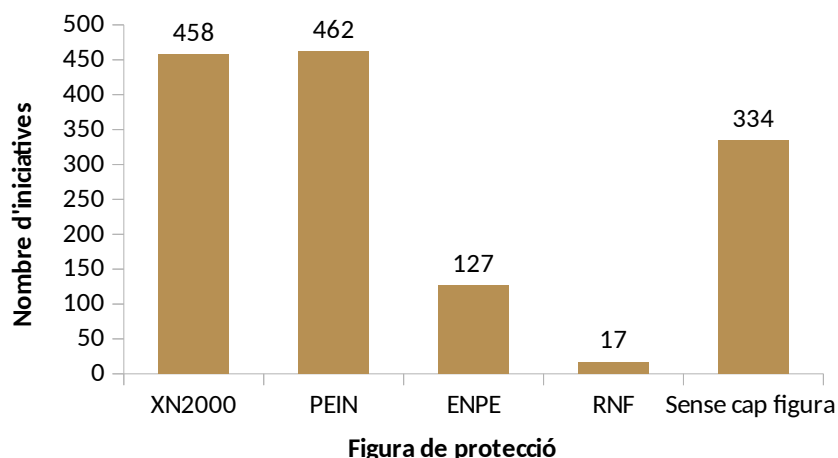

Gràfic 9. Nombre d'iniciatives segons amb qui s'ha formalitzat l'instrument jurídic

4.2.8 Presència de figures de protecció

De les 796 iniciatives de custòdia, 458 compten amb zona protegida per Xarxa Natura 2000, 462 pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), 127 per Espais Naturals de Protecció Especial (ENPE) i 17 per Reserves Naturals Fluvials. Hi ha 334 iniciatives (42%) que no compten amb cap figura de protecció ni parcialment ni total, i 462 (58%) que en tenen una o més d'una (generalment més d'una degut al gran solapament entre algunes d'aquestes figures legals de protecció). Aquest càlcul s'ha realitzat a partir de cartografia, comptant com a positiva la presència d'aquestes figures de protecció únicament quan la superfície és superior a 0,1 hectàrees, i en el cas de les Reserves Naturals Fluvials, quan la longitud és superior a 0,1 km.

Si ho traslладem a superfície, el 77,1% de l'àrea en custòdia (incloent la terrestre i la marina) té alguna figura de protecció, i el valor és molt semblant pel que fa a la superfície en custòdia dins la Xarxa Natura 2000 (71,6%). En Espais Naturals de Protecció Especial, aquest valor és del 20%.

Gràfic 10. Nombre d'iniciatives amb figures de protecció

En el cas de la superfície inclosa en Espais Naturals de Protecció Especial, hi ha una diferència rellevant entre iniciatives públiques i privades. En el cas de les entitats privades, un 23,2% de la superfície està protegida per aquestes figures, mentre que en el cas de les públiques aquest valor és només del 3,3%.

4.2.9 Presència d'hàbitats i espècies d'interès

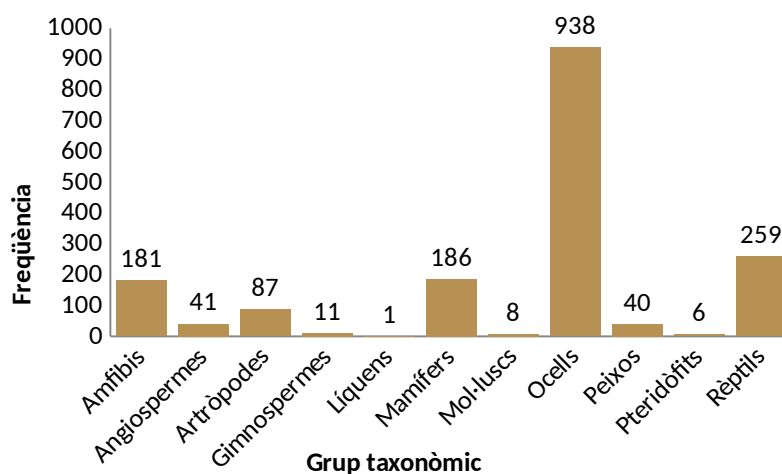
S'han considerat com a hàbitats d'interès els hàbitats d'interès comunitari (HIC) de la Directiva Hàbitats (Directiva 1992/43/CEE), i com a espècies d'interès les protegides legalment segons les diferents normatives (àmbit europeu, estatal i català) recollides a l'Annex 3.

En el cas de les espècies d'interès, en el 56% de les iniciatives hi ha constància de la seva presència i, d'aquestes, en un 86,7% dels casos s'especifica quina o quines són les que es troben presents a l'espai.

Dintre d'aquestes, l'espècie més freqüent és la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), que es troba en un 24% de les iniciatives en què s'especifiquen espècies d'interès. Altres rèptils amb una presència rellevant són la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), que apareix en un 14% de les iniciatives, i la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*), en un 9%.

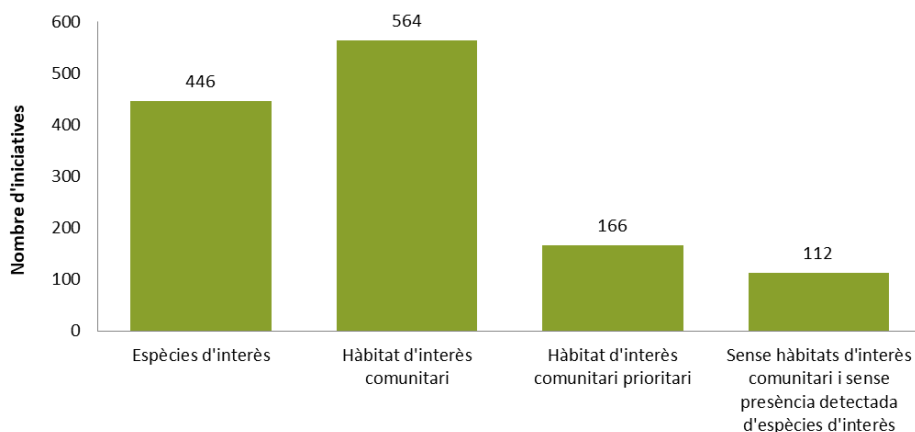
Tot i així, les espècies protegides que més s'observen als espais en custòdia són ocells, destacant, en termes de presència, el martinet blanc (*Egretta garzetta*) en un 15%, el blauet (*Alcedo atthis*) en un 13% i l'àliga cuabarrada (*Aquila fasciata*) en un 11%. Això és degut al gran nombre d'espècies d'ocells protegides en comparació a altres grups, i a la major facilitat per a detectar-los.

Pel que fa a mamífers, la llúdriga (*Lutra lutra*) és la que apareix amb més freqüència, en un 14% de les iniciatives per les quals disposem de dades d'espècies.

Gràfic 11. Freqüència dels diferents grups taxonòmics (acumulada per totes les espècies protegides del grup)

Pel que fa als hàbitats, el 70,8% de les iniciatives presenten hàbitats d'interès comunitari, que en àrea cobreixen el 61,6% de la superfície terrestre en custòdia. Els hàbitats d'interès comunitari prioritari es troben en el 20,8% de les iniciatives, i cobreixen el 12,6% de la superfície terrestre en custòdia. En aquest cas, com que el càlcul s'ha realitzat a partir de la cartografia d'hàbitats d'interès comunitari de Catalunya, s'han pogut obtenir les dades per a totes les iniciatives, comptant com a positiva la presència d'aquests hàbitats en les iniciatives només quan la superfície era major a 0,1 hectàrees. Només el 14,1% de les iniciatives no tenen constància de la presència d'espècies d'interès ni presenten hàbitats d'interès comunitari.

Gràfic 12. Iniciatives amb presència d'hàbitats i espècies d'interès

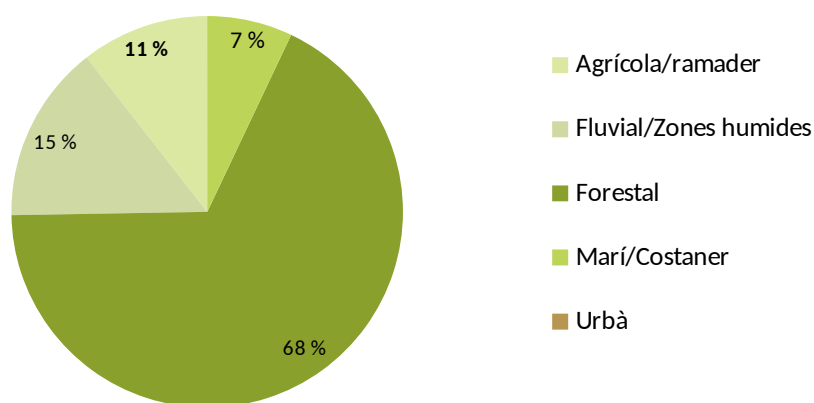
4.2.10 Existència d'un Pla de Gestió i d'un Instrument d'Ordenació Forestal

Del total d'iniciatives de custòdia per a les quals hem obtingut resposta, un 47% compta amb un pla de gestió, en la seva majoria interns (93%). S'ha de tenir en compte que no tenim informació pel 30% d'iniciatives presents en aquest inventari, de manera que s'ha d'agafar aquesta dada amb cautela.

Del total d'iniciatives de custòdia que actuen en l'àmbit forestal i per a les quals hem obtingut resposta, només un 26% compta amb Instrument d'Ordenació Forestal. En aquest cas, només tenim informació de gairebé la meitat de les iniciatives de custòdia d'àmbit forestal presents.

4.2.11 Principal àmbit d'actuació a la finca en custòdia

Sense dubte, l'àmbit amb més iniciatives i més superfície és el forestal, que representa un 48,6% de les iniciatives de custòdia i un 67,7% de la superfície en custòdia. Seguidament, trobem l'àmbit fluvial i de zones humides, que representa un 32,7% de les iniciatives i un 14,7% de la superfície, seguit de l'àmbit agrícola/ramader, amb el 16,3% d'iniciatives i un 10,5% de superfície. El marí/costaner és l'àmbit amb una superfície mitjana més gran de les iniciatives, ja que compta amb un 1,6% d'iniciatives i el 7% de superfície (a causa de dues iniciatives amb una superfície marina important). Per últim, trobem l'àmbit urbà, que representa només un 0,8% de les iniciatives amb un 0,03% de la superfície total.

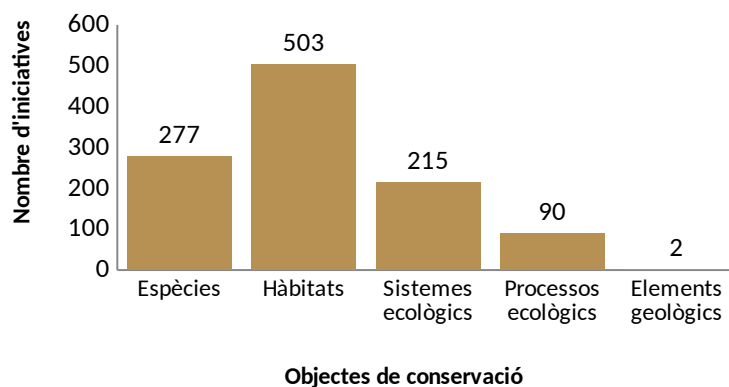
Gràfic 13. Percentatge de superfície per àmbit de les iniciatives de custòdia

La meitat de les iniciatives d'àmbit agrari/ramader té més de 0,1 ha de la seva superfície cultivada, pasturada o en guaret (segons la Declaració agrària -DUN- de l'any 2021), representant aquestes àrees cultivades, pasturades o en guaret un 34,9% del total de la superfície d'àmbit agrari en custòdia.

Si tenim en compte totes les iniciatives, el 27% d'aquestes inclou més de 0,1 ha cultivades, pasturades o en guaret, i aquestes àrees incloses a la DUN representen un 6,5% del total de la superfície en custòdia.

4.2.12 Objectes de conservació

Els objectes de conservació són els elements o processos del patrimoni natural que es pretenen conservar o millorar amb les iniciatives de custòdia, i sobre els quals es focalitzen les estratègies de conservació.

Gràfic 14. Nombre d'iniciatives segons l'objecte de conservació

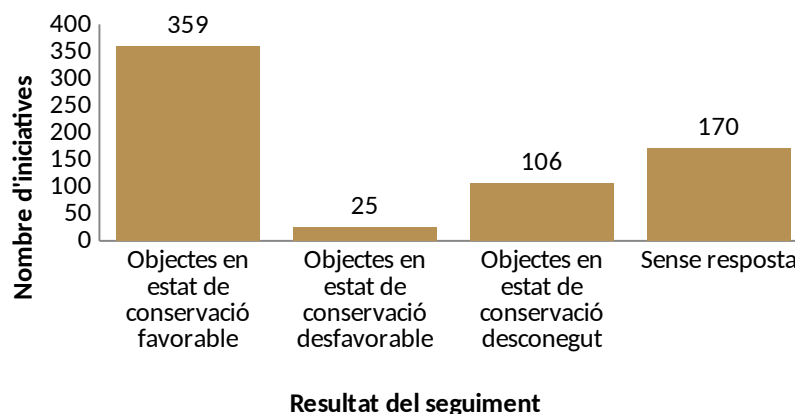
S'ha agrupat la tipologia d'objectes de conservació de les iniciatives de custòdia en cinc categories no excloents per a una mateixa iniciativa. La conservació es focalitza principalment en els hàbitats (76% d'iniciatives), seguida per les espècies (42%), els sistemes ecològics (32,3%) i els processos ecològics (13,5%). Per últim, la conservació dels elements geològics només es dona en un 0,3% dels casos, una freqüència força reduïda en comparació a la resta d'objectes.

4.2.13 Seguiment de les iniciatives de custòdia

A l'hora de fer el seguiment de les iniciatives de custòdia i de l'estat dels objectes de conservació, el 92,5% de les iniciatives que han respost fan algun tipus de seguiment, i d'aquestes, en el 70,4% el seguiment és anual. Només un 8% de les iniciatives no tenen cap mena de seguiment. Hi ha, però, un nombre important d'iniciatives sense informació sobre aquest aspecte (14,2%), de manera que aquests percentatges s'han d'interpretar amb certa cautela.

Com a resultat d'aquest seguiment, trobem un 56,8% d'iniciatives amb objectes de conservació en estat favorable, un 4% d'iniciatives amb objectes de conservació en estat desfavorable i un 16,8% d'iniciatives amb objectes de conservació en estat desconegut. Tanmateix, del total d'iniciatives que fan seguiment de l'estat de conservació dels seus objectes de conservació, independentment de la freqüència, manca informació del resultat d'aquest seguiment pel 26,9% d'iniciatives, que també tenen un estat de conservació desconegut pels seus objectes de conservació.

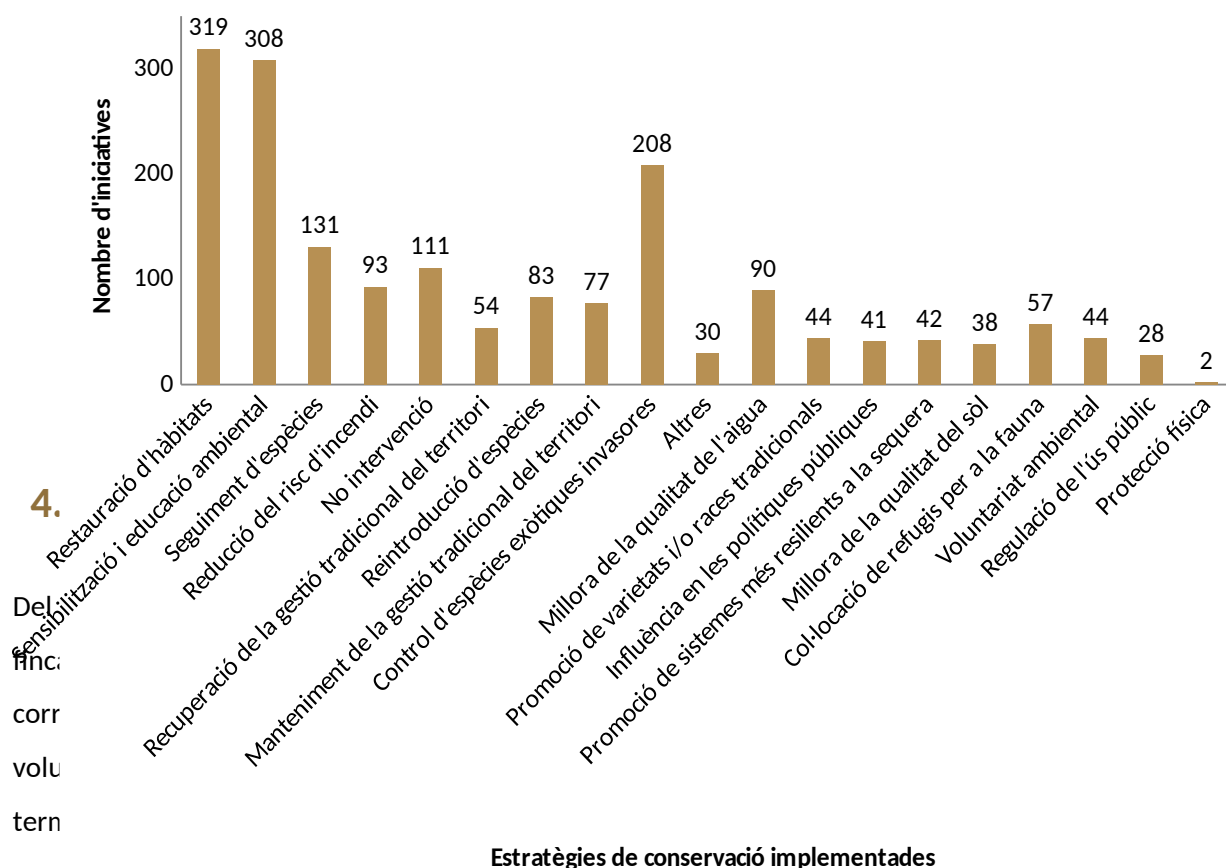
Tot i que ha augmentat el nombre de respostes sobre el seguiment respecte al darrer inventari, encara resulta complicat treure conclusions fiables sobre l'impacte de la custòdia del territori en la conservació efectiva dels objectes de conservació.

Gràfic 15. Resultat del seguiment de l'estat dels objectes de conservació

4.2.14 Estratègies de conservació

Pel que fa a les estratègies utilitzades per a aconseguir la millora de l'estat de conservació dels objectes de conservació anteriorment esmentats, les més utilitzades són la restauració d'hàbitats (48% de les iniciatives), la sensibilització i educació ambiental (46,3%), el control d'espècies exòtiques invasores (31,3%) i el seguiment d'espècies (19,7%), entre moltes d'altres.

La n

2,8. S'ha de tenir en compte que del total d'iniciatives, només el 55% han respost aquesta pregunta; per tant, els valors reals podrien variar respecte d'aquests.

4.2.16 Fonts de finançament de les iniciatives de custòdia

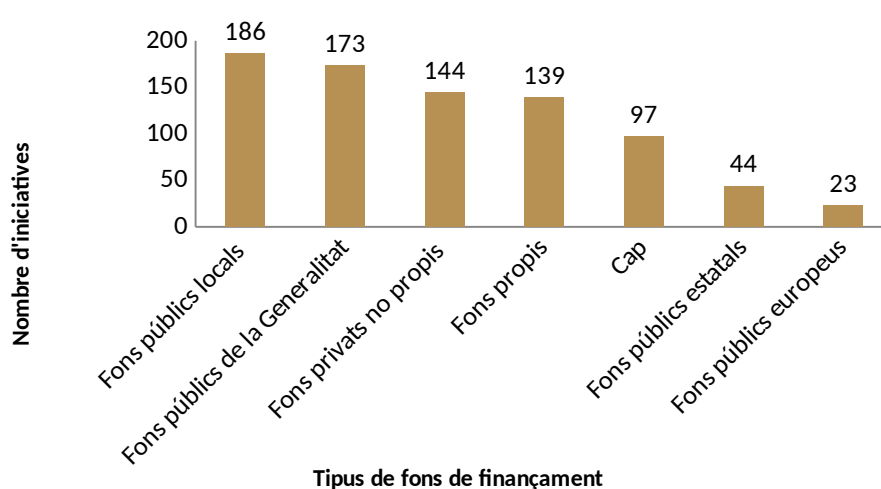
De les 450 respostes obtingudes pel que fa a les fonts de finançament de les iniciatives de custòdia, un gran nombre (41,2%) depenen de fons públics locals (ajuntaments, consells comarcals, consorcis, diputacions, altres entitats públiques de caire subautonòmic) i, d'aquestes, 61 (13,5%) ho fan de manera exclusiva.

Hi ha diferències notables entre iniciatives públiques i privades. Pel que fa a les públiques, el 73% de les iniciatives depenen de fons públics locals, i el 38,3% ho fan de manera exclusiva. Aquest percentatge

³ La Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme. No s'aplica als projectes o campanyes puntuals que impulsen entitats sense ànim de lucre o administracions que mobilitzen els ciutadans per una causa concreta.

disminueix si parlem d'iniciatives privades, on el 26,5% depenen d'aquests tipus de fons i només el 2,3% ho fan de manera exclusiva.

Els fons provinents de la Generalitat (o de qualsevol de les empreses públiques o òrgans que en depenen) representen la segona font de finançament més important (38,4%), tot i que només en el 6,6% ho són de manera exclusiva. Destaquem també la importància dels fons privats no propis (32%) i dels fons propis de les entitats (30,8%), molt més rellevant en el cas de les iniciatives privades. Un 21,5% de les iniciatives de custòdia amb resposta a aquest punt no depenen de cap mena de finançament, un percentatge similar tant en iniciatives públiques com privades.

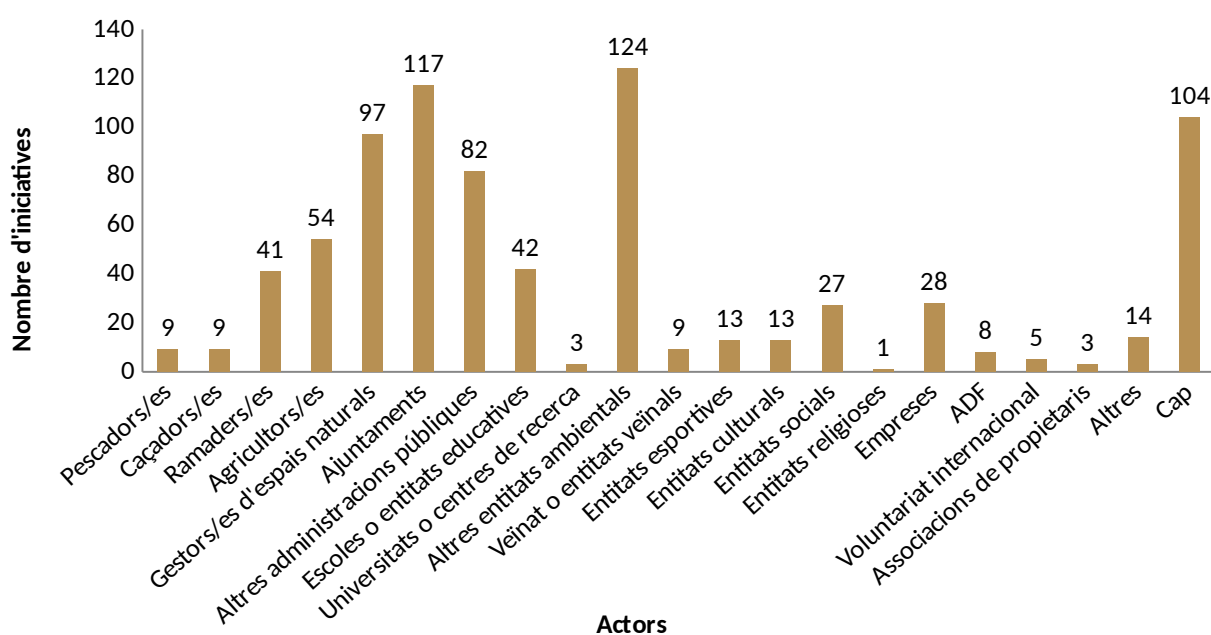
Gràfic 17. Fons de finançament rebudes per a les iniciatives

Tant la mitjana com la mediana de tipus de fons per iniciativa de custòdia, quan n'hi ha almenys una, és de 2. Hi ha diferències entre les iniciatives de caire públic (impulsades per ajuntaments, consorcis o parcs naturals) i les iniciatives d'entitats privades pel que fa a la mitjana (2,1 i 1,7, respectivament), i pel que fa a la mediana (1 i 2 tipus de font de finançament, respectivament).

4.2.17 Actors amb els que s'interactua

En un 21,6% de les iniciatives amb resposta, no hi ha interacció amb altres actors a l'hora de gestionar la finca en custòdia. En els casos en què n'hi ha (78,4%), els actors més comuns són altres entitats ambientals (32%), ajuntaments (31%), gestor/es d'espais naturals (26%) i altres administracions públiques (21,7%), seguit d'agricultors/es (14,3%) i escoles o entitats educatives (11,1%).

Quan almenys s'interactua amb un actor, la mitjana és de 1,9 actors, però la mediana és de 1. Discernint pel sector de l'entitat, s'observa que les iniciatives privades incrementen la mitjana fins a 2 actors per iniciativa de custòdia, mentre que en les públiques baixa a 1,8. Tanmateix, pel que fa a la mediana, es manté a 1 en els dos sectors.

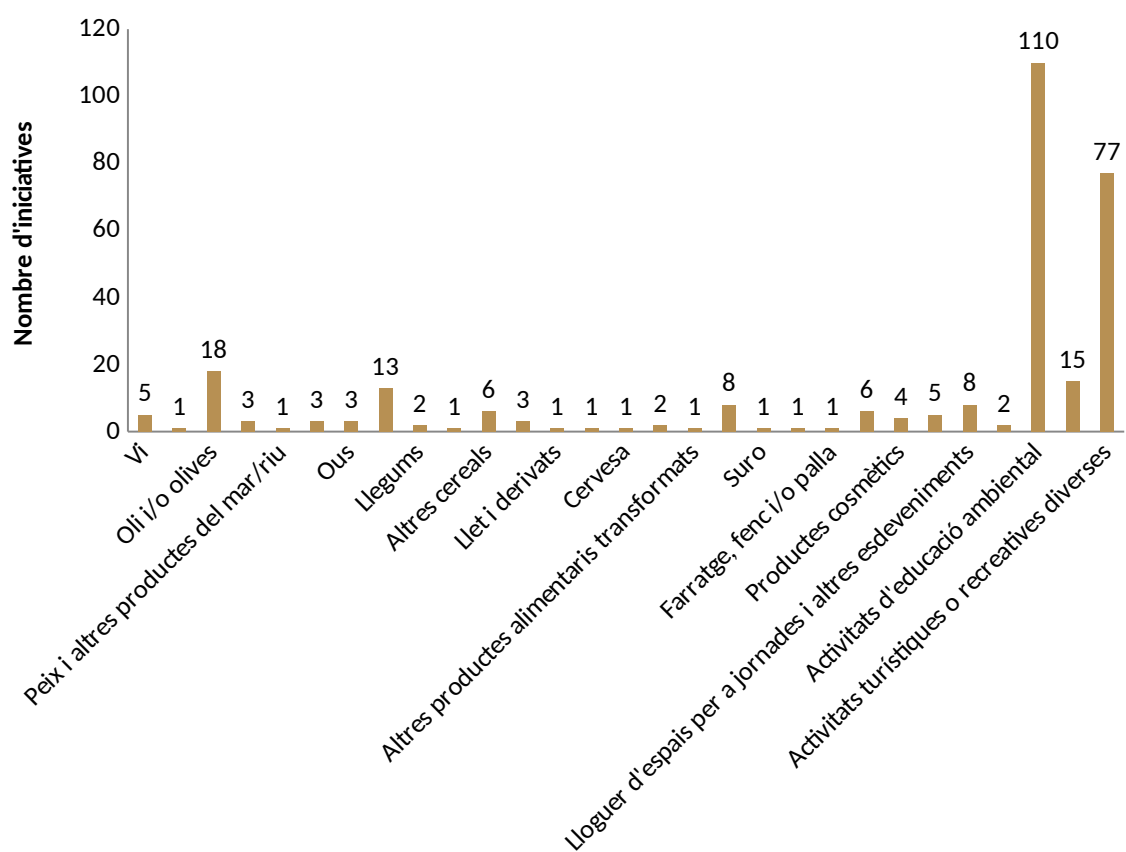

Gràfic 18. Tipus d'actors amb els que s'interactua

4.2.18 Productes i serveis derivats de les iniciatives de custòdia

De les iniciatives amb dades sobre la presència de productes i serveis derivats de la custòdia (72,5%), només el 29,6% ofereixen productes i/o serveis. Aquest percentatge, però, és notablement superior en el cas de les iniciatives privades, que en un 40% ofereixen algun producte o servei, que no a les públiques, on la presència de productes o serveis baixa al 8%.

Els serveis oferts de forma majoritària són activitats d'educació ambiental (65%), seguides d'activitats turístiques o recreatives diverses (45,6%), i com a productes, l'oli i/o olives (10,6%), les hortalisses i verdures (9%), i els llibres, revistes i altres publicacions (8,9%) són els més comuns. La majoria d'iniciatives que ofereixen productes i serveis n'ofereixen més d'un, essent la mitjana 1,8 i la mediana 2.

Productes i serveis oferts

Gràfic 19. Productes i serveis oferts per les iniciatives de custòdia

5. CONCLUSIONS

L'elaboració periòdica de l'inventari de custòdia del territori serveix per tenir una visió completa, rigorosa i actualitzada de la situació d'aquesta estratègia de conservació a Catalunya i de com ha evolucionat al llarg dels anys. Amb aquest informe, corresponent a l'any 2021, observem que el moviment de custòdia està molt viu i constitueix una eina cada vegada més rellevant i reconeguda a Catalunya.

L'any 2021 es detecta un augment del nombre d'iniciatives i d'entitats de custòdia, tant públiques com privades, en actiu, després d'una davallada en els dos últims inventaris (tres en el cas d'entitats). Aquesta davallada havia estat deguda principalment a criteris més estrictes per a considerar una iniciativa de custòdia com a tal, però al 2021, quan no s'ha detectat la necessitat de revisar de nou aquests criteris, les noves iniciatives incorporades han superat amb escreix les rescindides.

El moviment de la custòdia està ben actiu i que es va estenent, com mostra el fet que s'hagin incorporat 202 iniciatives noves a aquest inventari (127 iniciades entre 2020 i 2021, i 75 iniciades al 2019 o en anys anteriors, però que no van ser incorporades al darrer inventari) i que actualment hi hagi l'1,31% de la superfície de Catalunya en custòdia a través d'un total de 796 iniciatives de 74 entitats de custòdia. Tanmateix, la rescissió de 105 iniciatives respecte al darrer inventari, indica que encara hi ha mancances pel que fa a la continuïtat temporal de les iniciatives. La majoria d'iniciatives rescindides ho han estat per la finalització de la durada prevista en el contracte o conveni, tot i que unes quantes també han finalitzat abans del que s'havia previst. Seria necessari un estudi específic per a esbrinar els motius de la rescissió de les iniciatives de custòdia, que es pot donar per motius diversos.

Malgrat aquest repunt en la custòdia a Catalunya, la seva cobertura territorial no és homogènia. La majoria de les entitats tenen la seva seu a la meitat est de Catalunya, principalment a la província de Girona, però també a la regió metropolitana de Barcelona, on es localitzen diverses entitats que duen a terme projectes a altres àrees de Catalunya. La província de Girona també és la que té més iniciatives, tot i que les comarques amb una superfície en custòdia més elevada són l'Alt Urgell, el Pallars Sobirà i el Baix Camp, totes elles amb alguna iniciativa de superfície molt gran. Tot i això, encara existeixen quatre comarques sense cap iniciativa de custòdia en actiu.

Hi ha un repunt en el nombre d'iniciatives i d'entitats de custòdia, i el moviment de la custòdia està ben actiu, com mostra la incorporació de 127 iniciatives noves entre 2020 i 2021.

Pel que fa als àmbits d'actuació, gairebé el 70% de la superfície és d'iniciatives d'àmbit forestal, mentre que als àmbits fluvial (14%) i agrari (11%) segueixen amb una cobertura més discreta. Aquest predomini de l'àmbit forestal no és d'estranyar degut a la gran superfície de bosc i altres ecosistemes forestals a Catalunya. A més, la superfície mitjana de les iniciatives forestals és considerablement superior a les altres dues, també en concordança amb la gran superfície de les finques forestals en algunes zones del territori, especialment on la titularitat és comunal. La superfície d'iniciatives d'àmbit fluvial, però, ha pujat del 12% al 14% des de l'últim inventari (i del 24% al 33% en nombre d'iniciatives), fet atribuïble a la signatura de diversos convenis de custòdia fluvial entre entitats de custòdia públiques i privades i l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), derivats de les subvencions de custòdia fluvial convocades l'any 2020 per l'ACA. La superfície de l'àmbit marí, lleugerament inferior a l'agrària, correspon en gran part a dues úniques iniciatives amb una superfície marina important. Finalment, la superfície en àmbit urbà encara és molt petita comparada amb la resta d'àmbits, en part per les limitacions físiques de la gran majoria d'espais urbans i per la petita mida de les finques, tot i que encara té potencial per a augmentar degut a la creixent reivindicació de participació social en la presa de decisions a pobles i ciutats, i a la rellevància que estan agafant la renaturalització del verd urbà i la reconexió amb la natura.

“

La signatura de diversos convenis de custòdia fluvial entre entitats de custòdia públiques i privades i l'ACA, derivats de les subvencions de custòdia fluvial, ha impulsat un creixement en el nombre i superfície de les iniciatives d'àmbit fluvial.

”

Pel que fa a la tipologia d'instrument jurídic utilitzat per a formalitzar les iniciatives de custòdia del territori, en més de la meitat dels casos és el contracte (o conveni) de custòdia del territori. El contracte de custòdia es recull a l'article 623-34 del Codi Civil de Catalunya i va entrar en vigor l'1 de gener de 2018. Quan hi intervé l'administració pública, parlem de conveni de custòdia, però en finques privades o públiques patrimonials aquest conveni s'assimila a un contracte de custòdia. Un altre aspecte a destacar és que el nombre d'iniciatives en les quals s'ha constituït un dret real d'aprofitament no ha augmentat des del darrer inventari (es manté en 7 iniciatives), sent l'instrument jurídic que permet la màxima seguretat jurídica, assegurant la continuïtat de la iniciativa fins i tot davant de canvis de titularitat de la finca.

En aquesta línia, la majoria d'iniciatives són a curt termini, amb més de dues terceres parts amb una durada igual o inferior a 10 anys, tot i que un 70% preveuen que hi pugui haver pròrroga. Això, afegit a

que les superfícies de les finques en custòdia són generalment petites, amb gairebé dues terceres parts inferiors a 10 hectàrees, comporta limitacions pel que fa a l'impacte dels projectes de conservació en els processos a escales temporals i espacials idònies. Sense una seguretat en la continuïtat temporal de les iniciatives de custòdia, també és arriscat realitzar inversions, plantejar un projecte a llarg termini i aconseguir que el conjunt d'espais en custòdia siguin un sistema d'àrees conservades plenament reconegut per la societat. Tot i això, cal posar èmfasi en el fet que és la suma de les petites iniciatives impulsades per moltes entitats diferents el que fa que la custòdia arribi a gairebé tot arreu, amb una vocació participativa i local, amb enfocaments diversos i amb la implicació d'una gran base social.

La custòdia del territori s'erigeix com una estratègia de conservació complementària a la designació legal d'espais naturals protegits per part de l'administració, que utilitza eines més flexibles basades en acords voluntaris, involucra la comunitat i permet un contacte més directe amb persones propietàries, gestores i altres agents socials. Tot i això, hi ha una coincidència important de les dues estratègies en l'espai: més del 70% de la superfície en custòdia està inclosa dins la Xarxa Natura 2000, i el 20% dins Espais Naturals de Protecció Especial. Això no obstant, aquí trobem diferències rellevants en iniciatives privades i públiques, ja que aquestes últimes només presenten un 3% de la superfície dins Espais Naturals de Protecció Especial, atribuïble al fet que en aquests espais ja hi ha ens públics dedicats a la gestió del patrimoni natural.

Si tenim en compte que molts dels espais de la Xarxa Natura 2000 no tenen una gestió activa per a la conservació (la majoria no tenen òrgan de gestió), la custòdia del territori està cobrint en part aquesta mancança, i molt probablement actuen sobre els mateixos elements de patrimoni natural que han estat rellevants per a designar els espais naturals protegits. En el 86% d'iniciatives hi ha presència d'elements del patrimoni natural (espècies i/o hàbitats) rellevants segons la legislació catalana, estatal o europea. Els principals objectes de conservació (elements o processos sobre els que es focalitzen les actuacions de conservació) en les iniciatives de custòdia són els hàbitats, seguits per les espècies i els sistemes ecològics i, en menor grau, els processos ecològics. Els elements geològics, les estratègies utilitzades per a millorar l'estat de conservació dels objectes com a objectes de conservació, són anecdòtics, i generalment són encara força oblidats quan es parla de conservació del patrimoni natural. Els processos ecològics són un enfocament molt interessant de la conservació, basat en la funcionalitat dels ecosistemes més que en elements concrets; no obstant, en molts casos encara hi ha dificultats per a definir-los i avaluar-ne el seu estat. Pel que fa a de conservació, les més freqüents són la restauració d'hàbitats, la sensibilització i educació ambiental, el control d'espècies exòtiques invasores i el seguiment

d'espècies. Però n'hi ha un ventall molt ampli, que s'adapten a les necessitats de cada iniciativa, segons els objectes de conservació i les pressions i amenaces que els afecten.

Tot i que en la gran majoria de les entitats apunta que fa un seguiment de les iniciatives de custòdia i de l'assoliment dels objectius marcats, en aproximadament una quarta part d'aquestes iniciatives on es fa seguiment manca informació de l'estat de conservació dels seus objectes de conservació. Aquesta falta d'informació sobre l'estat de conservació podria ser deguda a la definició poc concreta dels objectius, o poc centrada en l'estat de conservació favorable dels objectes de conservació, o bé a un seguiment poc estructurat, que no permetés fer una avaluació acurada dels objectius. Aquesta dada, per tant, visibilitza un cop més la necessitat de capacitar les entitats en l'ús d'eines de planificació de la conservació, com els plans de gestió (només elaborats per al 47% de les iniciatives). I en aquests plans, fent èmfasi en la definició dels objectes de conservació, la identificació dels factors que els afecten, la concreció d'objectius vinculats al seu estat de conservació favorable i l'ús d'indicadors que en permetin fer l'avaluació i adaptar la gestió en conseqüència. Aquestes eines, no obstant això, cal que siguin senzilles d'aplicar, a causa de la precarietat del tercer sector ambiental, on la meitat de les entitats no tenen personal contractat i realitzen les tasques des del voluntariat (Bagaria & Macho, 2022).

En la dimensió socioeconòmica, més del 20% de les iniciatives de custòdia no tenen cap tipus de finançament, cosa que pot limitar molt la seva capacitat per assegurar la conservació de la natura a mitjà i llarg termini. La majoria d'entitats, però, sí que destinen fons públics locals o de la Generalitat i/o fons privats als projectes de custòdia, però el finançament amb fons públic europeus encara és molt residual. Pel que fa a la implicació d'actors en la gestió de finques en custòdia, s'observa que de mitjana les iniciatives privades compten amb la participació d'una major diversitat d'actors que les iniciatives públiques. Aquest fet pot ser degut al propi funcionament de les entitats amb base social, arrelament territorial i una dinàmica de treball en xarxa. Pel que fa a les activitats de voluntariat, la pràctica totalitat s'han realitzat en iniciatives privades, fet que reforça aquesta mateixa idea (a part que les entitats públiques estan molt més limitades legalment pel que fa a l'organització d'activitats de voluntariat). En l'oferta de productes i serveis també trobem diferències molt marcades segons la tipologia d'entitat de custòdia; un 40% de les iniciatives privades ofereixen algun producte o servei, mentre que entre les públiques només ho fan el 8%. En resum, podem dir que l'impacte econòmic i social de la custòdia del territori és notablement més elevat quan les entitats del tercer sector ambiental duen la iniciativa dels projectes, involucrant a més actors, implicant més persones voluntàries i generant més economia local. Aquest impacte de les iniciatives de custòdia privades s'ha avaluat recentment d'una forma més completa i sistematitzada, amb les dades d'aquest mateix inventari (Bagaria & Macho, 2022).

“

L'impacte econòmic i social de la custòdia del territori és notablement més elevat quan les entitats del tercer sector ambiental lideren els projectes, involucrant a més actors, implicant més persones voluntàries i generant més economia local.

”

El concepte de custòdia del territori, tal com està recollit a la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, és força ampli i inclou tant les iniciatives privades com les públiques. Això fa que hagi esdevingut una eina molt adaptable, i hagi estat aplicada en multitud de situacions amb circumstàncies de governança, titularitat, sistemes ecològics, temporalitat i superfície molt diverses. La forma que podríem considerar més genuïna de custòdia del territori, la que es dona per iniciativa privada i en finques privades, presenta una superfície a Catalunya de 17.980 hectàrees (un 43% de la superfície terrestre en custòdia). Per tant, hi ha altres fórmules amb una implantació important, com l'ús de la custòdia per part de l'administració pública local com a mecanisme flexible per a gestionar elements del patrimoni natural en propietat privada, o per a actuar en espais que són titularitat d'altres administracions, com el domini públic hidràulic. I tot i que la propietat privada és la majoritària en les iniciatives de custòdia (57%), la propietat comunal i pública també hi són molt rellevants, fent evident la utilitat que està tenint la custòdia en la gestió d'aquests espais per part d'entitats privades i públiques.

Aquesta diversitat, i les diferències en els mecanismes i l'impacte de la custòdia segons si la governança és pública o privada, fa necessari clarificar i consensuar la multitud d'enfocaments que trobem dins el concepte de custòdia del territori. A més a més, en els últims anys s'han anat fent un lloc a nivell internacional altres conceptes, com són els Espais Naturals Protegits Privadament (ENPPs) i les Altres Mesures Efectives de Conservació basades en àrees (AMECs), que tenen un reconeixement del seu paper en l'assoliment dels objectius de conservació globals. En aquest context és urgent poder disposar d'una guia actualitzada que clarifiqui el marc conceptual de la custòdia del territori i els seus diferents enfocaments a Catalunya, i que posi en context aquesta estratègia de conservació respecte del marc internacional actual.

6. REFERÈNCIES

Bagaria, G., Juvinyà, C., Navalpotro, H. & Rodrigo, J. (2019). Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2019. Informes de la Xarxa per a la Conservació de la Natura, 45 pp.

<https://xcn.cat/wp-content/uploads/Informe-Inventari-2019-DEF.pdf>

Bagaria, G. & Macho, A. (2022). Indicadors socioeconòmics i de conservació de la natura a Catalunya. Informe de la situació actual de les entitats de conservació de la natura a Catalunya. Informes de la Xarxa per a la Conservació de la Natura, 22 pp.

ANNEX 1. VARIABLES RECOLLIDES

TAULA 1. LLISTA DE LES VARIABLES RECOLLIDES

Variables respostes per les entitats de custòdia	Completesa de les respostes (%)
Entitat de custòdia	100
Nom identificatiu de la iniciativa	100
Referències cadastrals	100
Tipologia de propietat de la finca	100
Instrument jurídic emprat per a formalitzar les finalitats de conservació a la finca	87,9
Any de signatura	99,8
Durada prevista	99,5
Pròrroga prevista	69,3
Any de finalització	99,5
Formalització de l'instrument jurídic*	46,5
Superfície en ha	100
Presència d'espècies protegides legalment	100
Nom/s científic/s de les espècies protegides legalment presents a l'espai	86,4
Nom/s científic/s d'altres espècies amenaçades però no protegides presents a l'espai	52,4
Prevalença de la conservació de la natura com a objectiu principal*	86,7
Categoria UICN d'àrees protegides*	69,3
Existència o no d'un pla de gestió de la finca	69,9
Existència o no d'Instrument d'Ordenació Forestal a la finca	48,8
Principal àmbit d'actuació a la finca en custòdia amb finalitats de conservació	(sobre els que sí n'apliquen) 100
Tipologia d'objectes de conservació de la finca en custòdia amb finalitats de conservació	83
Objectes de conservació de la finca o part de la finca en custòdia	72,1
Freqüència de seguiment del compliment dels objectius previstos a	84,5

l'instrument jurídic	
	56,4
Objectes de conservació de la finca en un estat de conservació favorable	(sobre els que fan seguiment)
	4
Objectes de conservació de la finca en un estat de conservació desfavorable	(sobre els que fan seguiment)
	16,7
Objectes de conservació de la finca en un estat de conservació desconegut	(sobre els que fan seguiment)
Estratègies per a aconseguir un estat de conservació favorable dels objectes de conservació de la finca en custòdia	83,7
Activitats de voluntariat puntual realitzades*	55,3
Tipus de fonts de finançament per a la gestió de la finca en custòdia	56,3
Actors amb els que s'interactua en el marc de la gestió de la finca o part de la finca en custòdia	60,4
Nom de les entitats amb les que s'interactua en el marc de la gestió de la finca o part de la finca en custòdia*	48,2
Existència o no de productes i/o serveis relacionats amb la gestió amb finalitat de conservació de la finca	71,7
Productes i/o serveis existents	99,3
	(sobre els que sí en tenen)
Marques associades als productes i/o serveis	32,9
	(sobre els que en tenen)
Xarxa de distribució de productes	52,8
	(sobre els que en tenen)
Certificació del producte o servei	40,4
	(sobre els que en tenen)

*Variables no recollides a l'Inventari de 2019.

ANNEX 2. TAULES RESUM

TAULA 1. LLISTA DE LES NOVES ENTITATS INCORPORADES EN AQUEST INVENTARI

Noves entitats	Tipologia	Comarca	Nombre d'iniciatives
Grup de Natura del Solsonès	Associació	Solsonès	5
SUBMON	Associació	Barcelonès	1
Ajuntament de Malgrat de Mar	Ajuntament	Maresme	5
Ajuntament de Manresa	Ajuntament	Bages	1
Grup d'Ecologia i Medi Ambient GEMA	Associació	Urgell	1
Associació Amics Natura 2000 Pirineu	Associació	Pallars Jussà	2
Ajuntament de Palafrugell	Ajuntament	Baix Empordà	1
Ajuntament de Sant Julià de Ramis	Ajuntament	Gironès	1
Associació La Horda	Associació	Vallès Occidental	2
Consorci de l'Espai Natural de les Guàrdies-Savassona	Altres organismes públics	Osona	2
Natura, entitat de medi ambient	Associació	Maresme	1
Associació Molí del Fort	Associació	Alt Camp	10
Fundació Andrena	Fundació	Osona	1
Ajuntament de les Planes d'Hostoles	Ajuntament	Garrotxa	1
Ajuntament de Santa Maria de Miralles	Ajuntament	Anoia	1
Ajuntament de Solsona	Ajuntament	Solsonès	1

TAULA 2. TOTAL D'ENTITATS A L'INVENTARI

Nom de l'entitat	Tipologia	Comarca	Província	Iniciatives de custòdia mantingudes	Iniciatives de custòdia noves	Iniciatives de custòdia rescindides	Superfície actual en custòdia (ha)
<u>ACER Associació per a la Conservació de l'Entorn i la Recerca</u>	Associació	Vallès Occidental	Barcelona	1	0	0	72,75
<u>Associació de Defensa i Estudi de la Flora i Fauna Autòctona (ADEFFA)</u>	Associació	Berguedà	Barcelona	5	1	0	313,08
<u>ADENC</u>	Associació	Vallès Occidental	Barcelona	1	0	0	6,20
<u>Associació Hàbitats</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	1	1	0	119,30
<u>Ajuntament de Cassà de la Selva</u>	Ajuntament	Gironès	Girona	2	0	0	12,91
<u>Ajuntament de Castellar del Vallès</u>	Ajuntament	Vallès Occidental	Barcelona	1	1	0	72,39
<u>Ajuntament de Granollers</u>	Ajuntament	Vallès Oriental	Barcelona	1	1	1	107,52
<u>Ajuntament de Malgrat de Mar</u>	Ajuntament	Maresme	Barcelona	0	5	0	33,82
<u>Ajuntament de Manresa</u>	Ajuntament	Bages	Barcelona	0	1	0	40,99
<u>Ajuntament de Santa Maria de Miralles</u>	Ajuntament	Anoia	Barcelona	0	1	0	10,31

<u>Ajuntament de Molins de Rei</u>	Ajuntament	Baix Llobregat	Barcelona	1	0	0	3,94
<u>Ajuntament de Palafrugell</u>	Ajuntament	Baix Empordà	Girona	0	1	0	0,31
<u>Ajuntament de les Planes d'Hostoles</u>	Ajuntament	Garrotxa	Girona	0	1	0	10,56
<u>Ajuntament de Sabadell</u>	Ajuntament	Vallès Occidental	Barcelona	2	1	0	697,15
<u>Ajuntament de Sant Celoni</u>	Ajuntament	Vallès Oriental	Barcelona	1	0	0	73,95
<u>Ajuntament de Sant Cugat del Vallès</u>	Ajuntament	Vallès Occidental	Barcelona	1	2	0	9,44
<u>Ajuntament de Sils</u>	Ajuntament	Selva	Girona	23	0	0	16,45
<u>Ajuntament de Sant Julià de Ramis</u>	Ajuntament	Gironès	Girona	1	0	0	5,63
<u>Ajuntament de Solsona</u>	Ajuntament	Solsonès	Lleida	0	1	0	17
<u>Ajuntament de Talarn</u>	Ajuntament	Pallars Jussà	Lleida	5	0	0	10,52
<u>Ajuntament de Terrassa</u>	Ajuntament	Vallès Occidental	Barcelona	2	1	0	41,19
<u>Ajuntament de Vic</u>	Ajuntament	Osona	Barcelona	7	1	0	13,54
<u>Associació Amics Natura 2000 Pirineu</u>	Associació	Pallars Jussà	Lleida	0	2	0	257,01
<u>Fundació Andrena</u>	Fundació	Osona	Barcelona	0	1	0	0,90
<u>Associació de Naturalistes de Girona</u>	Associació	Gironès	Girona	2	2	0	30,50
<u>Associació de Propietaris/es de Finques Rústiques de la Vall de Camprodon</u>	Associació	Ripollès	Girona	2	0	0	14,22

<u>Associació Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà</u>	Associació	Alt Empordà	Girona	3	0	0	13,44
<u>ARBA Sistema Litoral</u>	Associació	Garraf	Barcelona	1	0	0	1,79
<u>AURORA, Centre Especial de Treball</u>	Associació	Tarragonès	Tarragona	14	2	1	350,83
<u>Consorti de l'Alta Garrotxa</u>	Altres organismes públics	Garrotxa	Girona	29	46	6	3817,54
<u>CEA Alt Ter</u>	Associació	Ripollès	Girona	1	0	0	0,45
<u>Consorti de l'Estany d'Ivars i Vila-sana</u>	Altres organismes públics	Pla d'Urgell	Lleida	1	0	0	30,59
<u>Associació per a la Conservació dels Ecosistemes Naturals</u>	Associació	Alt Camp	Tarragona	17	1	1	1010,19
<u>Consorti de l'Espai Natural de les Guàrdies-Savassona</u>	Altres organismes públics	Osona	Barcelona	0	2	0	84,30
<u>Centre d'estudis dels Rius Mediterranis – Uvic – UCC</u>	Fundació	Osona	Barcelona	11	3	1	724,43
<u>Consorti de l'Estany</u>	Altres organismes públics	Pla de l'Estany	Girona	9	0	0	45,73
<u>Consorti de les Gavarres</u>	Altres organismes públics	Baix Empordà	Girona	39	1	19	659,95
<u>Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà</u>	Associació	Conca de Barberà	Tarragona	1	0	0	1,65
<u>Consorti del Lluçanès</u>	Altres organismes públics	Osona	Barcelona	3	6	10	817,86

<u>Consorci del Ter</u>	Altres organismes públics	Osona	Barcelona	6	2	0	214,72
<u>Diputació de Girona</u>	Altres organismes públics	Gironès	Girona	78	4	0	731,24
<u>DEPANA, Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	1	0	0	1,31
<u>Estació Biològica del Pallars Jussà</u>	Associació	Pallars Jussà	Lleida	5	0	4	1057,84
<u>Fundació Emys</u>	Fundació	Selva	Girona	38	9	1	1287,95
<u>El Fanal – Grup Ecologista del Moianès</u>	Associació	Moianès	Barcelona	1	0	0	13,05
<u>Fundació Catalunya La Pedrera</u>	Fundació	Barcelonès	Barcelona	62	0	16	9022,60
<u>Fundació 1859 Caixa Sabadell</u>	Fundació	Vallès Occidental	Barcelona	1	0	0	79
<u>Fundació Projecte Boscos de Muntanya</u>	Fundació	Pallars Sobirà	Lleida	4	3	1	6126,67
<u>Fundació Projecte Miranda</u>	Fundació	Berguedà	Barcelona	1	1	0	273,05
<u>Galanthus</u>	Associació	Gironès	Girona	5	0	1	88,72
<u>Garraf Coopera – Plataforma Defensem l'Ortoll</u>	Associació	Garraf	Barcelona	2	0	0	4,84
<u>Grup d'Ecologia i Medi Ambient GEMA</u>	Associació	Urgell	Lleida	0	1	0	12,65
<u>Grup de Natura del Solsonès</u>	Associació	Solsonès	Lleida	0	5	0	10,23

<u>Grup D'estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans – Ecologistes de Catalunya (GEPEC-EdC)</u>	Associació	Baix Camp	Tarragona	33	16	8	6816,94
<u>Grup d'Estudi i Protecció de les Tortugues</u>	Associació	Alt Empordà	Girona	34	0	0	157,41
<u>Grup de Natura Freixe</u>	Associació	Ribera d'Ebre	Tarragona	14	3	5	1030,87
<u>Grup de Naturalistes d'Osona - ICHN</u>	Associació	Osona	Barcelona	1	1	0	12,11
<u>Graellsia, Grup d'Estudis i Comunicació Ambiental</u>	Associació	Baix Ebre	Tarragona	11	1	1	531,97
<u>La Horda</u>	Associació	Vallès Occidental	Barcelona	0	2	0	11,21
<u>IAEDEN – Institució Altempordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura</u>	Associació	Alt Empordà	Girona	22	0	0	66,89
<u>Associació Molí del Fort</u>	Associació	Alt Camp	Tarragona	0	10	0	126,42
<u>Associació Marques de Pastor</u>	Associació	Pallars Jussà	Lleida	5	0	0	11,12
<u>Natura, entitat de medi ambient (Associació Natura Maresme)</u>	Associació	Maresme	Barcelona	0	1	0	1,7
<u>Molí del Fort</u>	Associació	Alt Camp	Tarragona	0	10	0	126,42
<u>Fundació Plegadis</u>	Fundació	Montsià	Tarragona	1	0	0	1,33
<u>Associació Posidònia 2021</u>	Associació	Maresme	Barcelona	1	0	0	2906,37

<u>Paisatges Vius</u>	Associació	Osona	Barcelona	21	2	2	1783,23
<u>Societat Catalana d'Herpetologia</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	1	7	0	344,5
<u>Associació Sèlvans</u>	Associació	Gironès	Girona	22	16	6	1914,90
<u>SEO/BirdLife</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	4	1	1	109,79
<u>Associació Mediambiental la Sínia</u>	Associació	Tarragonès	Tarragona	19	8	6	826,93
<u>Associació La Sorellona</u>	Associació	Gironès	Girona	1	18	0	117,07
<u>SUBMON</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	0	1	0	6,24
<u>Associació Trenca</u>	Associació	Segrià	Lleida	11	5	1	1099,12
<u>Associació Mediambiental Xatrac</u>	Associació	Selva	Girona	1	0	0	2,66
Totes				594	202	105	44891,11

TAULA 3. SUPERFÍCIE PER ÀMBITS EN CADA COMARCA (HA)

Comarca	Superfície agrària	Superfície fluvial / Zones humides	Superfície forestal	Superfície marina /costanera	Superfície urbana
Alt Camp	49,9	340,96	446,72	-	-
Alt Empordà	665,25	13,44	1560,56	0,65	-
Alt Penedès	-	-	0,45	-	-
Alt Urgell	-	-	6527,03	-	-
Alta Ribagorça	-	-	-	-	-
Anoia	2	13,08	237,84	-	-
Bages	12,92	42,82	27,19	-	-
Baix Camp	413,78	214,53	4066,52	8,64	-
Baix Ebre	22,92	160,22	5,46	87,95	1,39
Baix Empordà	18,21	122,84	299,12	-	-
Baix Llobregat	-	45,77	159,05	-	-
Baix Penedès	-	21,32	0,59	-	-
Barcelonès	-	1,91	9,04	-	-
Berguedà	-	30,85	535,36	-	-
Cerdanya	-	5,47	65,19	-	-
Conca de Barberà	92,92	556,83	131,38	-	-
Garraf	-	-	117,07	-	-
Garrigues	38,48	-	-	-	-
Garrotxa	754,44	318,09	2315,74	-	-
Gironès	12,92	255,32	495,12	-	-
Maresme	1,46	9,25	20,56	1,7	-
Moianès	9,03	-	13,05	-	-
Montsià	81,69	250,24	1493,82	-	-
Noguera	-	2,8	21,30	-	-
Osona	351,13	1286,42	1120,16	-	7,19
Pallars Jussà	93,23	269,39	1618,98	-	-

Pallars Sobirà	9,18	-	5098,34	-	-
Pla d'Urgell	-	31,44	-	-	-
Pla de l'Estany	-	35,48	115,29	-	-
Priorat	12,42	43,02	208,40	-	-
Ribera d'Ebre	9,31	633,27	33,79	-	-
Ripollès	286,17	312,48	1431,10	-	-
Segarra	-	-	-	-	-
Segrià	978,43	3,95	-	-	-
Selva	110,23	120,68	1098,96	2,66	-
Solsonès	155	17	127,35	-	2,39
Tarragonès	12,94	589,08	168,77	13,29	0,63
Terra Alta	36,84	153,63	658,14	-	-
Urgell	-	-	12,65	-	-
Val d'Aran	-	-	-	-	-
Vallès Occidental	605,79	150,63	298,93	-	-
Vallès Oriental	-	272,03	75,79	-	-
Totes	4853,17	6325,40	30683,33	3260,22	11,60

TAULA 4. ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE PER COMARCA

Comarca	Nombre d'entitats totals	Nombre d'iniciatives de custòdia	Superfície total en hectàrees
Alt Camp	2	30	835,06
Alt Empordà	3	86	2212,55
Alt Penedès	0	0	0,45
Alt Urgell	0	3	6527,03
Alta Ribagorça	0	0	0
Anoia	1	4	252,92
Bages	1	4	82,92
Baix Camp	1	19	4643,36
Baix Ebre	1	18	275,18
Baix Empordà	2	37	440,17
Baix Llobregat	1	8	204,82
Baix Penedès	0	2	21,84
Barcelonès	6	1	10,95
Berguedà	2	10	566,05
Cerdanya	0	6	70,66
Conca de Barberà	1	13	762,62
Garraf	2	4	177,07
Garrigues	0	4	38,48
Garrotxa	2	98	3388,28
Gironès	7	39	756,13
Maresme	3	8	32,97
Moianès	1	2	22,09
Montsià	1	13	1825,75
Noguera	0	1	24,10
Osona	8	49	2756,01
Pallars Jussà	3	20	1979,87

Pallars Sobirà	2	31	5107,52
Pla d'Urgell	1	2	31,44
Pla de l'Estany	1	13	150,72
Priorat	0	7	263,83
Ribera d'Ebre	1	17	667,73
Ripollès	2	60	2029,75
Segarra	0	0	0
Segrià	1	9	982,37
Selva	3	91	1331,91
Solsonès	2	9	301,74
Tarragonès	2	39	784,70
Terra Alta	0	12	848,61
Urgell	1	1	12,65
Val d'Aran	0	0	0
Vallès Occidental	8	16	976,43
Vallès Oriental	2	9	347,82
TOTAL	74	795	41744,55

TAULA 5. NOMBRE D'ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE DE LES INICIATIVES PRIVADES PER COMARCA

Comarca	Nombre d'entitats privades	Nombre d'iniciatives privades de custòdia	Superfície total en hectàrees
Alt Camp	2	30	835,06
Alt Empordà	3	72	1143,77
Alt Penedès	0	0	0,45
Alt Urgell	0	3	6527,03
Alta Ribagorça	0	0	0
Anoia	0	3	242,61
Bages	0	3	41,94
Baix Camp	1	19	4643,36
Baix Ebre	1	18	275,18
Baix Empordà	0	10	216,94
Baix Llobregat	0	7	200,88
Baix Penedès	0	2	21,84
Barcelonès	6	1	10,95
Berguedà	2	8	427,02
Cerdanya	0	1	5,47
Conca de Barberà	1	13	762,62
Garraf	2	4	177,07
Garrigues	0	4	38,48
Garrotxa	0	20	732,83
Gironès	4	14	208,86
Maresme	2	3	5,22
Moianès	1	2	22,09
Montsià	1	13	1825,75
Noguera	0	1	24,10
Osona	4	31	1978,50
Pallars Jussà	2	15	1969,41

Pallars Sobirà	2	31	5107,52
Pla d'Urgell	0	1	30,63
Pla de l'Estany	0	2	91,33
Priorat	0	7	263,83
Ribera d'Ebre	1	17	667,73
Ripollès	2	9	1466,23
Segarra	0	0	0
Segrià	1	9	982,37
Selva	2	61	1294,49
Solsonès	1	8	284,74
Tarragonès	2	39	784,70
Terra Alta	0	12	848,61
Urgell	1	1	12,65
Val d'Aran	0	0	0
Vallès Occidental	4	5	243,92
Vallès Oriental	0	6	206,83
TOTAL	48	506	34622,98

TAULA 6. NOMBRE D'ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE DE LES INICIATIVES PÚBLIQUES PER COMARCA

Comarca	Nombre d'entitats públiques	Nombre d'iniciatives públiques	Superfície total en hectàrees
Alt Camp	0	0	0
Alt Empordà	0	14	1096,25
Alt Penedès	0	0	0
Alt Urgell	0	0	0
Alta Ribagorça	0	0	0
Anoia	1	1	10,31
Bages	1	1	40,99
Baix Camp	0	0	0
Baix Ebre	0	0	0
Baix Empordà	2	27	395,46
Baix Llobregat	1	1	3,94
Baix Penedès	0	0	0
Barcelonès	0	0	0
Berguedà	0	2	139,19
Cerdanya	0	5	65,19
Conca de Barberà	0	0	0
Garraf	0	0	0
Garrigues	0	0	0
Garrotxa	2	78	2655,79
Gironès	3	25	556,08
Maresme	1	5	27,76
Moianès	0	0	0
Montsià	0	0	0
Noguera	0	0	0
Osona	4	18	786,88
Pallars Jussà	1	5	10,52

Pallars Sobirà	0	0	0
Pla d'Urgell	1	1	30,59
Pla de l'Estany	1	11	72,76
Priorat	0	0	0
Ribera d'Ebre	0	0	0
Ripollès	0	51	563,52
Segarra	0	0	0
Segrià	0	0	0
Selva	1	30	47,14
Solsonès	1	1	17
Tarragonès	0	0	0
Terra Alta	0	0	0
Urgell	0	0	0
Val d'Aran	0	0	0
Vallès Occidental	4	11	815,73
Vallès Oriental	2	3	181,47
TOTAL	26	290	7516,55

ANNEX 3. LEGISLACIÓ

Legislació relativa a la conservació d'hàbitats a Catalunya

- Annex I de la Directiva 1992/43/CEE, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

Legislació relativa a la protecció de la fauna i la flora a Catalunya

- Annex I de L'ORDRE de 5 de novembre de 1984, sobre protecció de plantes de la flora autòctona amenaçada a Catalunya.
- ORDRE de 28 d'octubre de 1986, per la qual es regula el verd ornamental nadalenc i es protegeix el boix grèvol.
- Annex IV de la Directiva 1992/43/CEE, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.
- Annexos III i IV del Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN).
- Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals.
- Annex III del DECRET 172/2008, de 26 d'agost, de creació del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya (aquest Decret va modificar l'Annex III del Decret 328/1992 del PEIN i les espècies aquí incloses estan protegides als diferents espais PEIN).
- Annex I de la Directiva 2009/147/CE, de 30 de novembre, relativa a la conservació de les aus silvestres.
- Reial Decret 139/2011, de 4 de febrer, per al desenvolupament del Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i del Catàleg Espanyol d'Espècies Amençades.
- Annexos I i II de la RESOLUCIÓ AAM/732/2015, de 9 d'abril, per la qual s'aprova la catalogació, descatalogació i canvi de categoria d'espècies i subespècies del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya.
- Annexos I i II del Projecte de Decret del Catàleg de fauna salvatge autòctona amenaçada i d'altres aspectes relatius a la fauna salvatge autòctona protegida (versió 26/05/2020, esborrany NO APROVAT en el moment de la recollida de dades de l'inventari).

www.xcn.cat